

STRATEJİK YÖNETİM ALANINDA TÜRKİYE’NİN GENEL DURUMU: 1975-2019 YILLARI ARASI BİBLİYOGRAFİK BİR DEĞERLENDİRME

Muhammed BELLEK¹
Erdem KOPARAN²
Doç. Dr. Ebru AYKAN³
<https://orcid.org/0000-0002-9175-8989>

Araştırma Makalesi	DOI:
Gönderi Tarihi: 15.11.2019	Online Yayın Tarihi:30.12.2019
Kabul Tarihi:29.12.2019	

Özet

Bu çalışmanın temel amacı, stratejik yönetim alanının gelişimini teorik olarak inceleyerek, literatürde en çok çalışılan konuları ortaya çıkarmak ve Türkiye’nin uluslararası alandaki mevcut göstergelerini ortaya koyarak diğer ülkelere göre konumunu belirlemeye çalışmaktır. Bibliyometrik analiz kapsamında Web of Science veri tabanındaki 1975-2019 yılları arasında “stratejik yönetim” başlığı altındaki 40 konferans ve toplam 1910 bildiri metni ile Google h-5 endeksinde bulunan en önemli beş dergide yayınlanmış toplam 17187 makale incelenmiştir.

Yapılan analizler sonucunda, en sık tekrarlanan anahtar kelimelerin sırasıyla performans, inovasyon, strateji, firma performansı gibi kelimeler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu kelimeler arasındaki bağlantı gücü ve birlikte tekrarlanma sıklıkları tespit edilmiştir. Ülkelerin atıf sayısı ve yayın sayısı bakımından karşılaştırılmaları sonucu Türkiye atıf sayısında 66 ülke arasında 7. ve yayın sayısında 21. sıradadır. Toplam atıf sayısının toplam yayın sayısına oranı bakımından ise 56. sırada yer almaktadır. Buna ilaveten alandaki kongrelerin Türkiye kökenli çalışmaların sayısı bakımından büyük önem taşıdığı ancak uluslararası atıf alma oranı bakımından bilimsel dergilerde yayınlanan makalelerin çok daha fazla tercih edildiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Stratejik Yönetim, Bibliyometrik Analiz, Ortak Varlık Analizi, Atıf Analizi, Ortak Yazarlık Analizi

TURKEY'S GENERAL SITUATION IN THE STRATEGIC MANAGEMENT AREA: A BIBLIOGRAPHICAL APPRECIATION BETWEEN 1975-2019

Abstract

The main purpose of the study is to examine the theoretical development of strategic management is to uncover the most studied topics in literature and Turkey to try to determine its position relative to other countries by putting forward the existing indicators on the international arena. Within the scope of bibliometric analysis; 40 conferences (1910 proceeding paper) under the title of “strategic management” between 1975 and 2019 in the Web of Science database and the studies published in the 5 most important journals (17187 articles) according to Google h-5 index were examined.

As a result of the analysis, the most frequently repeated keywords were respectively; performance, innovation, strategy, firm performance and resource dependency. In addition, the link strength and frequency of repetition between these words were determined. Countries were compared in terms of number of publications and citations made by the number of citations and Turkey ranks 7th out of 66 countries in the ranking. In terms of the number of publications, it ranks 21st. It ranks 56th in terms of the ratio of the total number of citations to the total number of publications. In addition, congresses in the field of strategic management; in terms of number of Turkey-based studies were very important but in terms of citation rate, articles published in scientific journals has been found to be much more preferred.

Keywords: Strategic Management, Bibliometric Analysis, Co-Occurrence Analysis, Citation Analysis, Co-Authorship Analysis

¹Doktora Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme A.B.D., Yönetim ve Organizasyon B.D., muhammedbellek@gmail.com

²Doktora Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme A.B.D., Yönetim ve Organizasyon B.D., erdemkoparan@gmail.com

³Doçent Doktor, Kayseri Üniversitesi, İzzet Bayraktar Uygulamalı Bilimler Fakültesi, İnsan Kaynakları Yönetimi ABD., ebruaykan@kayseri.edu.tr

1. GİRİŞ

Stratejik yönetim akademik bir disiplin olarak nispeten genç olmakla birlikte araştırmaya dayalı bir alan olarak ortaya çıkması 1960'ların başlarına, özellikle Chandler "Strateji ve Yapısı" (1962), Andrews "Kurumsal Strateji Kavramı" (1971) ve Ansoff "Kurumsal Strateji" (1965) gibi klasik eserlerin yayınlanmasına kadar uzanır. 1990'lı yıllara geldiğinde ise "kısmen kısa bir zaman diliminde olgun bir araştırma alanı" olarak dikkat çekmektedir (Furrer, Thomas ve Goussevskaia, 2008, s. 5; Nerur, Rasheed ve Natarajan, 2008, s. 320).

Stratejik yönetimin 30 yılda geçirmiş olduğu evrim etkileyici bir seviyededir. Genel yönetim alanının sınırlı içeriğinden, işletme ve kurumların çalışmasını etkileyen olgun bir alan haline dönüşmüştür (Hoskisson, vd., 1999, s. 418). Genel olarak, belli bir olgunluk düzeyine ulaşan bilimsel disiplinlerin evrim süreçleri ayrı bir araştırma konusu olarak ele alınmaktadır. Bu tür çalışmalar ile paradigma-bağımlı çalışan bilim toplulukları (cemaati) ve bu toplulukların ürettiği yazın incelenmeye tabi tutularak alanın sınırlarını belirleme, entelektüel yapısının haritasını çıkarma ve ulaşılan bilimsel düzeyini değerlendirme amaçlanır (Barca ve Hızıroğlu, 2009, s. 114).

Stratejik yönetimin kısa zamanda geçirmiş olduğu bu değişim incelendiğinde, işletmelerin yaşamlarını sürdürebilmek ve rakiplerine karşı rekabet üstünlüğünü artırmak için, değişen rekabet anlayışı, bilginin artan önemi, teknoloji ve inovasyon gibi konulara daha çok önem verdikleri görülmektedir (Hancıoğlu ve Tekin, 2017, s. 89). İşte bu gelişmeler nedeniyle stratejik yönetim alanını sistematik olarak analiz etmek, tarihsel gelişimini izlemek ve güçlü ve zayıf yönlerini değerlendirmek önemlidir (Nerur, vd., 2008, s. 320).

Stratejik yönetim ile ilgili tarihsel gelişimin takip edilebilmesi, mevcut durumun ortaya konulabilmesi ve bilim insanlarına bir bakış açısı sunulabilmesi adına alanda oluşmuş olan mevcut bilgi yığınları ile baş edebilmek için haritalanmasına (Barca, 2018, s. 4) imkân veren bibliyometrik çalışmalar bu noktada beklenen potansiyeli taşımaktadır. Buradan hareketle, bu çalışmanın amacı, stratejik yönetim alanının gelişimini teorik olarak inceleyerek, literatürde en çok çalışılan konuları ortaya çıkarmak ve Türkiye'nin uluslararası alandaki mevcut göstergelerini ortaya koyarak diğer ülkelere göre konumunu belirlemeye çalışmaktır. Bu bağlamda bu çalışma; araştırma amacı bakımından tanımlayıcı, araştırma yöntemi bakımından bibliyometrik niteliktedir. Bibliyometrik analiz kapsamında veri toplama aracı olarak Web of Science veri tabanından faydalanılmıştır. Web of Science veri tabanına göre "*stratejik yönetim*" başlığı altında, yönetim ve işletme alanlarına yönelik 1989-2017 yılları arasında yayınlanan konferans ve bildirilerden faydalanılmış, bunlara ek olarak araştırmanın amacına uygun bir şekilde stratejik yönetim alanına yönelik yayın yapan Google h-5 endeksine göre ilk beş dergideki makaleler taranmıştır.

1.1. Dünyada Stratejik Yönetim Alanında Yapılan Bibliyometrik Çalışmalar

Ramos-Rodrigues ve Ruiz-Navarro (2004), 1980'den Aralık 2000'e kadarki süre zarfında Strategic Management Journal (SMJ) dergisinde yayınlanan 870 makalede 1045 yazar tarafından yapılan çalışmaların bibliyografik alıntı analizlerinin sonuçlarını içermektedir. Bu makalelerde yer alan alıntıların derlenmesinde en güçlü etkiyi gösteren eserlerin kitaplar olduğunu ortaya koymuşlardır. En sık alıntı yapılan 20 eserden 18'inin kitap, ikisinin ise dergi olduğu belirtilmiştir. Ancak geçen süre içerisinde atıf konusunda dergilerdeki makalelerin giderek daha fazla kullanılmakta olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmadaki diğer bir önemli sonuç, stratejik yönetim disiplinin temelini oluşturan yazarlar olan Chandler (1962), Ansoff (1965) ve Andrews (1971) tarafından yapılan isimlendirme çalışmalarına yakından uymaktadır. Son olarak da yakın geçmişte, disipline en önemli katkı işletmelerin kaynak temelli görüşü incelemeye başlamaları olmuştur (Ramos-Rodriguez ve Ruiz-Navarro, 2004).

Furrer vd. (2008) Academy of Management Journal, Academy of Management Review, Administrative Science Quarterly ve Strategic Management Journal dergilerinde stratejik yönetimin 26 yıllık süreçteki gelişimini içerik analizi ile incelemiştir. Stratejik yönetim alanının yapısını ve evrimini etkileyen faktörleri daha iyi anlamak için, en çok yayın yapan yazarlar ve en fazla etkiye sahip

olan makaleler gözden geçirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda “*çeşitlendirme ve kurumsal strateji*” ile “*yapılanma ve uyum*” anahtar kelimeleri birlikte kullanım sıklıkları bakımından dikkat çekmektedir. Ayrıca performans stratejik yönetim alanında içerisinde en çok odaklanılan konulardan birini oluşturmaktadır. Ek olarak rekabetçi stratejilere ve rekabet avantajına odaklanan makaleler de bir hayli fazla bulunmaktadır. Aslında firmaların rekabet avantajına nasıl ulaşabileceklerini ele alan, kaynak temelli görüşe dayanan çalışmaların yanı sıra yenilikçilik, büyüme ve girişimcilik üzerine makaleler de mevcuttur. Son olarak yöneticinin stratejik rolü ile ilgili, liderlik, üst yönetim, karar ve planlama ile ilgili anahtar kelimeler içeren makalelerin arttığı görülmektedir. Ayrıca bazı anahtar kelimelerin öneminin zamanla arttığı (ittifaklar, yetenekler, yeniden yapılanma, kurumsal, giriş, finansal, uluslararası, girişimcilik ve yenilikçilik) ve diğerlerinin öneminin azaldığı (uygun, karar, çevre, planlama) görülmektedir. Ele alınan 26 yıllık stratejik yönetim araştırması sonucunda, kaynak temelli teoriye ve kurumsal düzeydeki stratejiye olan ilginin arttığı; uyum ve üst düzey yöneticilerin rolündeki ilginin azaldığı ayrıca yetenek ve ittifak kelimelerinin kullanımının arttığı ve çevre, yeniden yapılanma, karar ve planlama kelimelerinin kullanımının azaldığı sonucuna ulaşılmıştır (Furrer, vd., 2008, s. 1-40).

Nerur, Rasheed ve Natarajan (2009)’nin yaptıkları çalışma Ramos-Rodriguez ve Ruiz-Navarro’nun 2004 yılında stratejik yönetim alanının entelektüel yapısını atıf analizi yöntemiyle inceleyen çalışmasını tamamlar niteliktedir. Çalışmada, 1980-2000 yılları arasında Science Citation Index ve Social Science Citation Index’de yayımlanan çalışmalarda tüm atıflardan yola çıkılarak stratejik yönetim alanının entelektüel yapısının geçirdiği dönüşümü ortaya koymak amaçlanmıştır. Çok boyutlu ölçekleme, faktör analizi, pathfinder analizi gibi analiz teknikleri kullanılmış ve analiz sonucunda, stratejik yönetimin entelektüel yapısını oluşturan alt alanlar, alt alanlar arasındaki ilişkiler, bireysel yazarların etkileri belirlenmiştir (Nerur, vd., 2008, s. 319-336).

Ronda-Pupo ve Guerras-Martin (2012)’in yaptıkları çalışmanın temel amacı, strateji kavramının tarihsel olarak hangi aşamalardan geçerek geliştiğini ve bununla ilgili fikir birliğinin nasıl oluştuğunu ortaya koymaktır. Bu nedenle içsel tutarlılığı arttırmak amacıyla tanımlarda kullanılan anahtar terimlerin merkezîyet derecesi ve stratejik yönetim disiplinin gelişimine yön veren yeni araştırma konularının yapısal değişiklikleri incelenmiştir. Bu nedenle 1962-2008 yılları arasındaki stratejik yönetim çalışmaları ele alınmış ve çalışmaya derinlik kazandırılması adına önce içerik analizi ve yapısal değişimlerin tespiti noktasında da bibliyometrik teknik olan kelime analizi kullanılmıştır. Bu analizler sonucunda "işletme", "çevre", "eylemler" ve "kaynaklar" terimlerinin, strateji tanımının çekirdeğini oluşturduğu, ikinci aşamada, “karakteristik” teriminin merkezîyet derecesinin yükselmiş olduğu ve bununla ilişkili bir dizi özellik temelinde strateji kavramını tanımlama eğilimi gösterdiği belirlenmiştir. En çok çalışılan konuların sırasıyla performans, rekabet ve endüstri/pazar konuları olduğu ortaya konmuştur. Kontrol teriminin de her geçen yıl öneminin arttığı görülmüştür. “İşletme”, “çevre”, “eylemler” ve “kaynaklar” terimleri, strateji tanımının temelini oluştururken, odağın zaman içinde firmanın hedeflerine ulaşılmasından performansının iyileştirilmesine doğru kaydığı tespit edilmiştir (Ronda-Pupo ve Guerras-Martin, 2012, s. 162-188).

1.2. Türkiye’deki Stratejik Yönetim Bibliyometrik Çalışmaları

Atakan-Duman, vd. (2005) yapmış oldukları çalışmada 1980 ve 2005 yılları arasında İktisadi ve İdari Bilimler alanında çıkan dergilerde yayınlanmış, başlığında ‘strateji’ anahtar kelimesi geçen ve Türk yazarların yabancı dergilerde yayınlanmış alanla ilgili tüm makalelerini taramışlardır (Atakan-Duman, Kalemci, ve Çakar, 2005, s. 60). Bu çalışmaya göre 1980- 1999 yılları arasındaki 20 yılda toplam 27, 2000-2005 yılları arasındaki 6 yılda 56 makalenin yurt içinde yayınlandığı görülmüştür. Aynı dönemde, Türk yazarların yaptıkları strateji ile ilgili yurt dışında yaptıkları yayın sayısına bakıldığında da benzer sonuçlar ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Ayrıca kullanılan kelimelerin tekrar sıklıklarına bakıldığında en sık kullanılan kelimelerin strateji (%32,49), yönetim (%21,51), yenilik, yatırım ve çeşitlendirme olduğu belirlenmiştir (Atakan-Duman, Kalemci, ve Çakar, 2005, s. 68).

Barca ve Hızıroğlu (2009), Türkiye’de stratejik yönetim alanının geçirdiği evrim ve entelektüel yapısının özelliklerini ortaya koymak üzere 2000-2008 yılları arasında Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresine sunulan bildirilerde en çok çalışılan alanlar, alt alanlar, atıf alan yazarlar vb. hakkında

bibliyometrik analiz yapmışlardır (Barca ve Hızıroğlu, 2009, s. 113). Bu çalışmada, en fazla atıf alan yayınların sırasıyla dergiler, kitaplar ve edit kitaplar ile internette yayınlanan yayınlar olduğu ayrıca 2000'li yıllardan itibaren stratejik yönetimin Türkiye'de kendi başına bağımsız bir alan olarak ayrışma eğilimine girdiği sonucuna ulaşılmıştır (Barca ve Hızıroğlu, 2009, s. 144).

Köseoğlu ve Barca (2013) yapmış oldukları çalışmada Batı'da yapılan Türkiye odaklı ampirik ve kuramsal stratejik yönetim çalışmalarının entelektüel örüntüsünü (pattern) ortaya çıkararak Türkiye'de yerel akademik dergilerde yayınlanan stratejik yönetim makalelerinin örüntüsünü karşılaştırmayı amaçlamışlardır. Bu kapsamda, uluslararası ve ulusal veri tabanlarından taranan yönetim dergilerinden elde edilen makaleler (176 yerel ve 77 yurtdışı dergilerden) bibliyometrik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda Türkiye odaklı stratejik yönetim makalelerinin hem yurt içi hem de yurtdışı dergilerde 2005 yılından 2010 yılına kadar artan bir ivme ile arttığı gözlemlenirken 2011 yılından sonra düşmeye başladığı sonucuna ulaşılmıştır (Köseoğlu, Barca, ve Akdeve, 2013, s. 585-590).

Özcan ve Özdemir (2015) ise, Türkiye'de stratejik yönetim alanının 2008-2014 yılları arasında nasıl bir görünüme sahip olduğunu; Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildirileri bağlamında ortaya koymaya çalışmışlardır. Bu çalışmada 2008-2014 yılları arasında düzenlenen 7 kongrede toplam 193 bildiri incelenmiştir. Analiz düzeyine göre bildirilerin çoğunluğunun (%75) mezo örgüt düzeyinde yapıldığı ortaya konmuştur. Çalışmaların %77'sinde yabancı kuramların Türkiye'de sınındığı görülmekte ve Türkiye kaynaklı model üreten çalışmaların da (%5) son derece yetersiz olduğu görülmüştür. Araştırma stratejisi boyutu ele alındığında kavramsal çalışmaların %7'lik bir oranı olduğu, %93'lük görgül çalışmaların büyük bir kısmında ise (%64) nicel yaklaşımın hâkim olduğu görülmektedir. Görgül çalışmalarda zamansal temel boyuta bakıldığında çalışmaların çok büyük bir kısmının (%74) kesitsel olduğu, kullanılan veri kaynakları bağlamında da birincil kaynakların daha çok (%63) kullanıldığı göze çarpmaktadır. Tüm bu boyutlar 2008'den 2014'e kadar yıllara göre incelendiğinde de kayda değer farklılıkların olmadığı söylenebilir. Son yedi yılda stratejik yönetim alanı Türkiye'de incelenen boyutlar bağlamında pek değişiklik göstermemiştir (Özcan ve Özdemir, 2015, s. 197-181).

Karataş-Çetin ve Özer-Çaylan (2015)'in yaptığı çalışmada stratejik yönetim araştırmaları üzerinde en yüksek etkiye sahip olan eserler ve araştırmacılar tespit edilmiş ve alandaki entelektüel dönüşüm noktaları ortaya çıkarılmıştır. Bu amaçla, 2001-2013 yılları arasında Strategic Management Journal'da yayımlanan 811 adet makale atıf yöntemi ve ortak atıf yöntemi esas alınarak incelenmiştir. Yazın haritalandırılarak bu alandaki en etkili yazarlar ve eserler belirlenmiştir. Araştırma bulgularına bakıldığında, stratejik yönetim çok disiplinli yapısını korumakla birlikte alanın günümüzde daha disiplin içi çalışmalara kaydığı; alandaki atıfların önceki dönemlerde daha çok kitaplara yapıldığı son dönemlerde ise makalelere ağırlık verildiği; öğrenme ve inovasyon gibi daha güncel konulardaki eserlerin etkilerini koruduğu görülmektedir (Karataş-Çetin ve Özer-Ceylan, 2015, s. 101).

Aykanat ve Yıldız (2016)' da yaptıkları çalışmada, bilimsel haritalama tekniğini kullanarak stratejik yönetim kavramının 1971-2015 dönemindeki kavramsal yapısı ve gelişimi incelemek amacıyla Web of Science (WoS)'da taranan Türkiye adresli bilimsel yayınları baz almışlar ve toplamda 169 makaleye ulaşılmıştır. Yapılan analizler sonucunda 2000li yıllardan itibaren taranan yayın sayısının dünya ile eş zamanlı olarak artış eğilimi içerisinde olduğu, ayrıca 1971-1995 yılları arasında 10 adet temanın öne çıktığı (firma performansı, çevre, model, firma, entegrasyon, strateji, kaynak bağımlılığı teorisi, finansal performans, ürün geliştirme, piyasa yönelimi), 1996-2015 döneminde ise 11 adet temanın öne çıktığı (dinamik yetenek, firma performansı, değerlendirme, endüstri, ağlar ve avantaj, davranış, çeşitlendirme, sistemler, örgütsel yetenekler, uygulama analizi) görülmektedir (Aykanat ve Yıldız, 2016, s. 712-720).

Hancıoğlu ve Tekin (2017) yapmış oldukları çalışmada Ulusal İşletmecilik Kongresi (UİK) ve Ulusal Yönetim Organizasyon Kongresi (UYOK)'nde stratejik yönetim başlığı altında 2010-2016 yılları

arasında sunulan ve yayımlanan bildirimlerin bibliyometrik profilini ortaya koymuşlardır. Bu kapsamda 2010-2016 yılları arasında stratejik yönetim başlığı altında sunulan 381 bildiri analiz edilmiş ve çalışmada ele alınan bildirimler yıllara, konularına, yazar sayılarına, metodolojik yönetime ve bildirimlerin makaleye çevrilme oranlarına göre incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre stratejik yönetim alanının dar bir konu kapsamı çerçevesinde ele alınmadığı, özellikle stratejik yönetimle ilgili yeni kavramların ortaya çıktığı görülmektedir. İlgili yıllarda yenilik, teknoloji, inovasyon ile birlikte tüm boyutlarıyla girişimcilik konularının ön plana çıktığı belirlenmiştir. İlgili yıllarda yapılan çalışmalarda çok yazarlı çalışmaların artış gösterdiği ve yapılan bildirimlerin makaleye dönüştürülme oranlarının yeterli düzeyde olmadığı da ortaya konulmuştur (Hancıoğlu ve Tekin, 2017, s. 87).

Toplu-Yaşlıoğlu, İnan ve Sözüer (2018)'in yapmış oldukları çalışma stratejik yönetim alanında yakın geçmişte yayınlanmış makalelerin bibliyometrik analizini içermektedir. Bu nedenle veriler Web of Science SSCI' da yer alan dergilerden 2000-2015 yıllarında yayınlanmış makalelerden derlenmiştir. Tespit edilen 126 makale; yayın yılı, yazar sayısı ve yazarların ilişkili oldukları kurumlar, araştırma yöntemleri, örneklem grubu, kuram ve uygulamaya yönelik çıkarımları ile aldıkları atıf sayılarına göre değerlendirilmiştir. Öne çıkan bulgular; yıllara göre ortalama yayın sayılarında bariz bir değişimin gözlenmediği, örneklem gruplarının imalat sektörlerindeki işletmelere yoğunlaştığı ve stratejik yönetim gibi uygulama ağırlıklı bir alanda, yöneticilere dönük iç görülerin pek çok eserde doyurucu olmadığı şeklindedir (Toplu-Yaşlıoğlu, İnan, ve Sözüer, 2018, s. 79).

2. Bibliyometrik Araştırmalarda Kullanılan Analizler

2.1. Ortak Varlık Analizi

Ortak varlık analizi, yalnızca bir toplama birimi içindeki eşleştirilmiş verilerin sayılmasıdır. Örneğin, bir eczaneden bir şampuan ve bir fırça almak bir arada var olma örneğidir. Burada veriler fırça ve şampuan olmakla birlikte toplama birimi özel işlemidir. Bu örnekte, eşleştirilmiş veriler şampuan, fırça olarak ifade edilebilir ve bir kez birlikte var oldukları tespit edilebilir. Doğal olarak, bir defada ikiden fazla ürün satın alınabildiği için, eşyalar birbirleriyle eşlendikçe eşleştirmeler daha fazla sayılır (Buzydlowski, 2015, s. 2). Buradan hareketle bu çalışmada Web of Science veritabanında bulunan konferans metinleri ile Google h-5 endeksindeki dergilerden toplanan makaleler üzerinden VosViewer uygun eşleştirmeleri yaparak gerekli kümeleri oluşturmuştur.

2.2. Atıf Analizi

Atıf analizi, yazarların, araştırmalarının geliştirilmesinde önemli olduğunu düşündükleri belgeleri alıntıladıkları temeline dayanmaktadır. Bu nedenle, sıkça alıntı yapılan belgelerin, disiplin üzerinde daha az alıntı yapılanlardan daha büyük bir etkiye sahip olması muhtemeldir (Ramos-Rodríguez ve Ruiz-Navarro, 2004, s. 981).

Atıf analizi, bir makale ile atıfta bulunulan makalelerin birbirleriyle ilişkili olduğu varsayımına dayanarak, atıfta buldukları metinler arasındaki ilişkiye bakar. Atıf / alıntı analizi ile incelenen ilişkiler arasında alan, yazarlar, kurumlar ve ülkeler bulunur (McBurney ve Novak, 2002, s. 109).

2.3. Ortak Yazarlık Analizi

Yazarlar çok sayıda çalışmanın konusudur. Makale başına düşen ortalama yazar sayısı, birden fazla yazılan makalelerin oranı veya bu iki durumun bir kombinasyonu genellikle bir disiplinde araştırma iş birliğinin bir göstergesi olarak kabul edilir (Peters ve Van Raan, 1991, s. 235).

Price ve Beaver (1966), sosyal yapıları araştırmak ve bilimdeki etkilerini ortaya koymak adına ortak yazar ilişkileri kullanan ilk kişilerdendir. Yapılan çalışmalar sonucunda çok yazarlı makalelerin ortalama olarak, tek yazarlı makalelerden daha fazla alıntı aldığı ve çok yazarlı yapılan çalışmaların akademik alanla ilgili daha derinlemesine ve detaylı çalışmalar oldukları sonucuna ulaşılmışlardır. Bu nedenle geçen süre içerisinde çok sayıda disiplinde ortak yazarlık noktasında artış eğilimi gözlenmektedir (Peters ve Van Raan, 1991, s. 235-236).

3. METODOLOJİ

3.1. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Yöntemi

Bu çalışmanın amacı stratejik yönetim alanının gelişimini teorik olarak inceleyerek, literatürde en çok çalışılan konuları ortaya çıkarmak ve Türkiye'nin uluslararası alandaki mevcut göstergelerini ortaya koyarak diğer ülkelere göre konumunu belirlemeye çalışmaktır. Bu bağlamda bu çalışma; araştırma amacı bakımından tanımlayıcı, araştırma yöntemi bakımından bibliyometrik niteliktedir.

Bu amaca ulaşmak için stratejik yönetim alanına yönelik olarak yayınlanan makaleler ve kongre bildirileri incelenmiştir. Bibliyometrik analiz kapsamında veri toplama aracı olarak Web of Science veri tabanından faydalanılmıştır. Web of Science veri tabanına göre “stratejik yönetim” başlığı altında, yönetim ve işletme alanlarına yönelik 1989-2017 yılları arasında yapılan 40 konferans ve toplam 1910 bildiri metni bulunmaktadır. Her alanda olduğu gibi stratejik yönetim alanının da gelişiminde katkı sağlayan en önemli kaynaklardan biri de bilimsel dergilerdir. Araştırmanın amacına uygun bir şekilde stratejik yönetim alanına yönelik yayın yapan Google h-5 endeksine göre ilk beş dergide toplam 17187 makale tespit edilmiştir.

Bu kapsamda oluşturulan araştırma örneğine yönelik iki kısıt bulunmaktadır. İlk olarak Web of Science veri tabanında araştırma örneği olarak seçilen ilk beş dergide belge tipinin makale (article) ve proceedings paper (bildiri metni) olması, zaman aralığının ise veri tabanının taradığı tüm yılları dahil edecek şekilde ele alınması söz konusudur. İkinci kısıt ise ilgili kategori değişkeninin işletme ve yönetim olmasına dikkat edilmiştir. Bu bağlamda bilimsel dergilerde sıklıkla yer verilen teorik inceleme ve görüşler, editör ve kitap incelemeleri gibi belgelere yer verilmemiş yalnızca stratejik yönetim alanında yapılan bilimsel çalışmalar tespit edilmeye çalışılmıştır. Söz konusu verilerin incelenmesi ve görselleştirilmesinde VosViewer programı kullanılarak ilgili veri seti ortak-varlık analizi, atıf analizi ve ortak yazarlık analizine tabi tutulmuştur.

Bu temel amaç ve kapsama yönelik olarak geliştirilen araştırma soruları, soruları cevaplamak için yapılan analizler ve ulaşılmaya arzu edilen alt amaçlar Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1: Araştırma Alt Amaçları ve Analizler

<i>Alt Amaçlar</i>	<i>Araştırma Soruları</i>	<i>Analiz Türü</i>	<i>Analiz Birimi</i>
Veri setinde en sık çalışılan alt alanlar ve bunların birbiriyle ilişkilerini ortaya çıkarmak	Hangi anahtar kelimeler ne sıklıkta tekrarlanmıştır?	Ortak-Varlık Analizi (Co-Occurrence Analysis)	Anahtar Kelimeler
	Hangi anahtar kelimeler ne sıklıkta birlikte tekrarlanmıştır?		(Veri Seti)
Veri setinde hangi ülkelerin daha çok yayın yaptığını tespit etmek	Hangi ülkeler daha çok yayın yapmıştır?	Atıf Analizi (Citation Analysis)	Ülkeler
Veri setindeki çalışmalarda hangi ülkelerin daha çok atıf aldığını tespit etmek	Hangi ülkeler daha çok atıf almıştır?		Ülke-Atıf (Web of Science Endeksi)
Veri setinde en sık atıf yapılan yazarları tespit etmek	Veri setinde yer alan makalelerde hangi yazarlara daha sık atıf yapılmıştır?		Kaynakça (Veri Seti)
Veri setinde birlikte en sık yayın yapan ülkeleri ortaya çıkarmak	Hangi ülkeler birlikte daha çok yayın yapmıştır?	Ortak Yazarlık Analizi (Co-Authorship Analysis)	Ülkeler (Veri Seti)

3.2. Veri Setine Yönelik Tanımlayıcı İstatistikler

Veri seti oluşturulurken ilk olarak Google Akademik göstergelerinde en önemli yayınlar başlığı altındaki dergiler tespit edilmiştir. Analiz edilmek üzere İşletme, Ekonomi Bilimi ve Yönetim kategorisi altında yer alan Stratejik Yönetim alt kategorisindeki h-5 endeksi en yüksek beş bilimsel dergi seçilmiştir. Bu dergiler h-5 endeksine göre; Journal of Business Research (96), Management Science (91), Strategic Management Journal (90), Journal of Management (88), Academy of Management Journal (86) olarak sıralanmaktadır. Daha sonra bu dergiler tek tek Web of Science veri tabanında taranmış, içeriklerine ulaşılmış ve VosViewer’da analiz edilmek üzere bibliyometrik göstergeleri tam kayıt ve kaynakça dahil olmak üzere toplanmıştır.

Web of Science veritabanına göre Journal of Business Research’de 1980-2019 yılları arası 5889, Management Science’da 1978-2019 yılları arası 5388, Strategic Management Journal’da 1980-2019 yılları arası 2430, Journal of Management’da 1983-2019 yılları arası 1440, Academy of Management Journal’da ise 1980-2019 yılları arası 2040 makale yayınlanmıştır. Toplamda 17187 makaleye ait bibliyometrik kayıtlar stratejik yönetim alanında Google endeksine göre en önemli beş dergiden toplanmıştır.

Benzer şekilde Web of Science veritabanında zaman aralığı olarak tüm yıllar (1975-2019) seçilmiş ve “strategic management” arama ifadesi kullanılarak 40 bilimsel konferans tespit edilmiştir. Bu konferanslarda yer alan bildiriler yönetim ve işletme alanına yönelik olarak sınırlandırılmıştır. Bazı konferanslar birbirinin devamı niteliğinde olup (örneğin; 7. Uluslararası Stratejik Yönetim Konferansı / 8. Uluslararası Stratejik Yönetim Konferansı) bazıları ise Web of Science veritabanında taranmayan ancak bilimsel dergilerde makale olarak yayınlanmış olmasından dolayı arama kriterleri çerçevesinde veri setine dahil edilen bildiriye ait konferanslardan oluşmaktadır. Bu çerçevede toplam 1910 bildiri metnine ulaşılmıştır.

Sonuç olarak stratejik yönetim alanında yayınlanan 19097 bildiri ve/veya makaleye ait bibliyografik veriler araştırma amaç ve soruları bağlamında değerlendirilmek üzere analize dahil edilmiştir.

3.3. Verilerin Analizi ve Bulgular

Araştırma örneklemini çerçevesinde elde edilen verilere bibliyometrik analiz kapsamında ortak-varlık analizi, atıf analizi ve ortak-yazarlık analizi yapılmıştır. Bu analizler ile birlikte ulaşılmak istenen alt amaçlara yönelik birtakım bulgular tespit edilmiş, bu bulgular ağ haritaları ve yoğunluk grafikleri aracılığıyla görselleştirilmiştir. Araştırma amacına uygun bir şekilde ulaşılan bulgular ilgili parametreler açısından sıralanarak çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır.

3.3.1. Stratejik Yönetim Alanında En Çok Çalışılan Konular

Stratejik yönetim alanında ele alınan örneklem çerçevesinde en çok çalışılan alt alanlar ve bu alt alanların birbirleriyle ilişkilerini ortaya koymak amacıyla veri setine ortak-varlık analizi yapılmıştır. Analiz birimi olarak anahtar kelimeler, görselleştirmede ise kavramlar arası ilişkileri incelemeye imkân veren ağ haritası, yıllara göre kavramların dağılım haritasını gösteren ağ haritası ve yoğunluk grafiği kullanılmıştır. Yazar tarafından herhangi bir anahtar kelime belirlenmeyen çalışmalarda, ilgili veri tabanı tarafından makalelere atanmış anahtar kelimeler (bkz. KeyWords Plus) ele alınmıştır. KeyWords Plus, Web of Science veri tabanına özgü olarak ilgili makalelerin başlıklarından toplanan kelime ve kelime öbeklerinden oluşmaktadır. Bu anahtar kelimeler veri tabanında konu aramalarında kullanılmaktadır. Zhang, vd, (2016) tarafından yapılan bir araştırmaya göre KeyWords Plus terimlerinin bibliyometrik analizler için yazarlar tarafından belirlenen anahtar kelimeler kadar etkili olduğu vurgulanmaktadır (Zhang, vd., 2016, s. 967).

Veri setindeki tüm makalelere ait toplam 31596 anahtar kelime bulunmakta ancak bütün anahtar kelimelerin analize dahil edilmesi hem araştırma amacı bakımından hem de görsel karmaşaya neden olması bakımından uygun olmamaktadır. Bu nedenle her bir anahtar kelimenin en az 20 makalede tekrarlanması koşuluna dayalı olarak 499 anahtar kelime analize dahil edilmiştir. Buna ek olarak VosViewer algoritması 499 anahtar kelimenin her biri için diğer anahtar kelimelerle kurulan bağlantıların toplam gücünü hesaplamakta ve toplam bağlantı gücü en yüksek olan anahtar kelimeleri görselleştirmektedir. Böylelikle hem kavramlar arası ilişkilerin daha net ortaya konulması hem de en sık rastlanan konuların tespit edilmesi arzu edilmektedir. Tablo 2'de en sık tekrarlanan ilk 50 kavram (anahtar kelimeler) gösterilmektedir. Bu anahtar kelimelerden model, yönetim, organizasyon, davranış, çalışma, perspektif gibi konu belirtmeyen kelimeler araştırma sorusu gereği tabloya dahil edilmemiştir.

Tablo 2: En Sık Tekrarlanan İlk 50 Anahtar Kelime

	<i>Anahtar Kelimeler</i>	<i>Tekrarlanma Sıklığı</i>	<i>Toplam Bağlantı Gücü</i>
1	<i>Performans</i>	874	2972
2	<i>İnovasyon</i>	574	1386
3	<i>Strateji</i>	301	841
4	<i>Firma Performansı</i>	288	639
5	<i>Kaynak Bağımlılığı Kuramı</i>	232	412
6	<i>Karar Verme</i>	226	531
7	<i>Kurumsal Yönetim</i>	217	426
8	<i>Girişimcilik</i>	208	288
9	<i>Güven</i>	195	412
10	<i>Tatmin</i>	184	530
11	<i>Rekabet Avantajı</i>	177	474
12	<i>Rekabet</i>	167	334
13	<i>Kurumsal Sosyal Sorumluluk</i>	165	209
14	<i>İş Tatmini</i>	160	398
15	<i>Vekalet Teorisi</i>	159	299
16	<i>Fiyatlandırma</i>	154	225
17	<i>Bilgi</i>	149	555
18	<i>Bağlılık</i>	142	419

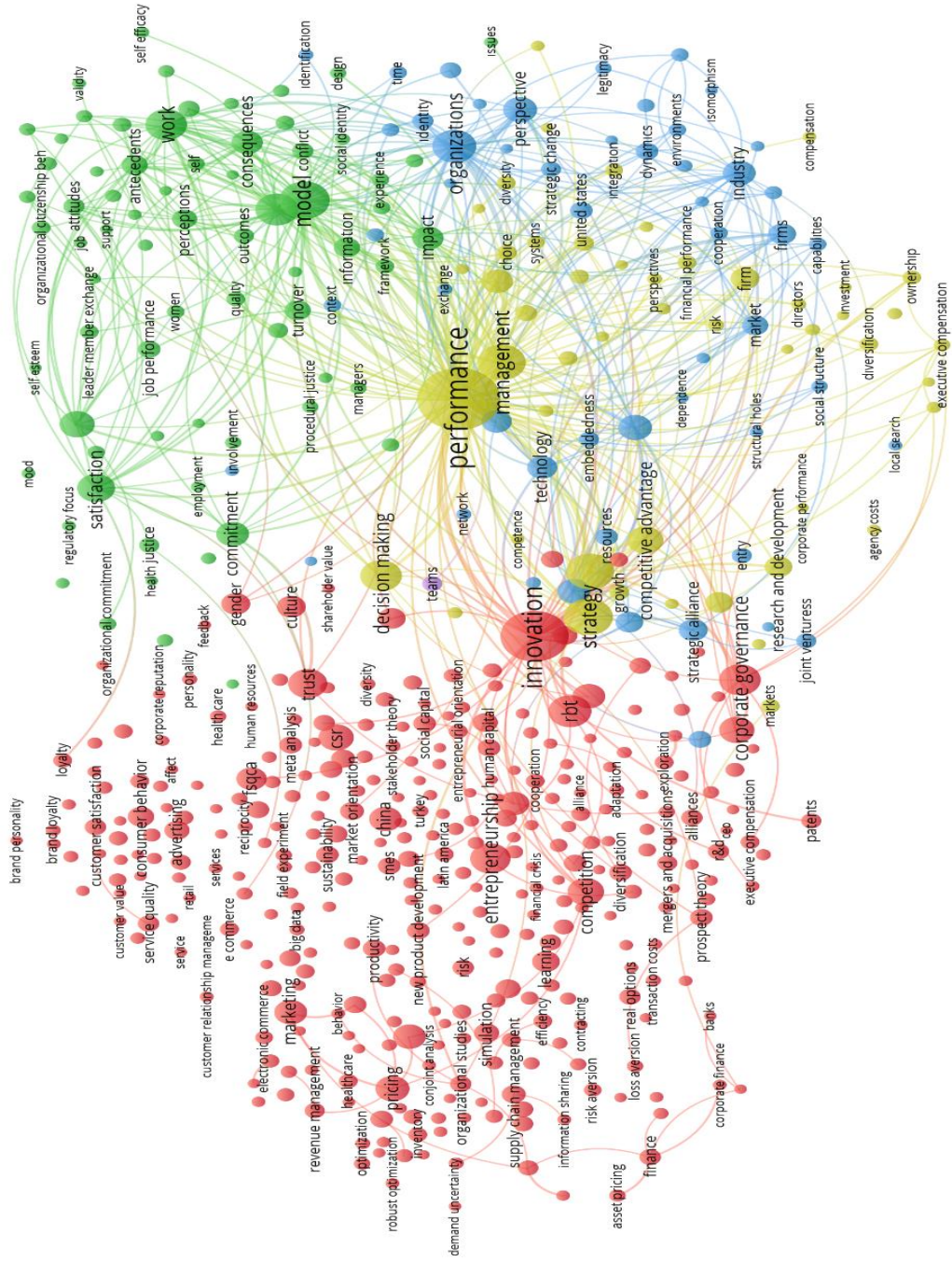

19	<i>Pazarlama</i>	142	248
20	<i>Belirsizlik</i>	140	312
21	<i>Ağ Yapıları</i>	138	394
22	<i>Oyun Teorisi</i>	133	159
23	<i>Örgütsel Öğrenme</i>	124	196
24	<i>Teknoloji</i>	121	384
25	<i>FSQCA (Bulanık-Mantık Nitel Karşılaştırmalı A...)</i>	118	123
26	<i>Güç</i>	118	365
27	<i>Stratejik Ortaklık</i>	110	269
28	<i>Kültür</i>	107	197
29	<i>Emme Kapasitesi (Yenilikleri İçselleştirme)</i>	101	234
30	<i>Ar-Ge</i>	101	324
31	<i>Sosyal Ağlar</i>	101	187
32	<i>Öğrenme</i>	99	154
33	<i>Yönetim (Governance)</i>	98	294
34	<i>Pazar</i>	93	398
35	<i>Tüketici Davranışı</i>	91	99
36	<i>İşten Ayrılma</i>	91	314
37	<i>Enformasyon</i>	91	334
38	<i>Reklamcılık</i>	84	79
39	<i>Bilgi Transferi</i>	83	151
40	<i>Simülasyon</i>	83	89
41	<i>Bilgi Yönetimi</i>	80	112
42	<i>Teşvik/Özendirme</i>	79	147
43	<i>Pazar Oryantasyonu</i>	75	99
44	<i>Liderlik</i>	74	101

45	<i>Tedarik Zinciri Yönetimi</i>	74	78
46	<i>Dinamik Programlama</i>	71	85
47	<i>İş Performansı</i>	71	197
48	<i>KOBİ'ler</i>	71	75
49	<i>İnsan Kaynakları</i>	70	99
50	<i>Üretkenlik</i>	70	120

Stratejik yönetim alanında Web of Science veri tabanına ait zaman aralığı sınırları (1975-2019) gözetilerek incelenen 19097 makalede 31596 anahtar kelime saptanmış, bunlardan en az 20 makalede tekrarlanan 499 anahtar kelimenin frekans değerleri ve toplam bağlantı gücü hesaplanmıştır. Bu kapsamda veri setine göre stratejik yönetim alanında en sık çalışılan konuların performans, inovasyon, strateji, kaynak bağımlılığı kuramı, karar verme, kurumsal yönetim, girişimcilik, güven ve rekabet avantajı olduğu dikkat çekmektedir. En az çalışılan konular ise; kültürel mesafe, çevresel yönetim, örgütsel kimlik, sosyal refah, stratejik gruplar, etki stratejileri vb... olarak tespit edilmiştir.

Veri setindeki anahtar kelimelere yapılan ortak-varlık analizi iki araştırma sorusunun cevabını verebilmek adına yapılmıştır. İlk olarak hangi anahtar kelimelerin ne sıklıkta tekrarlandığı araştırılmış ve ulaşılan sonuçlar Tablo-2 itibariyle gösterilmiştir. Daha sonra bu anahtar kelimeler arasında kurulan bağlantıları tespit etmek için veriler VosViewer programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Ağ haritaları, yoğunluk grafiği ve bunlara yönelik bulgular Şekil 1, 2 ve 3 itibariyle gösterilmektedir.

Şekil 1: Anahtar Kelimeler Ağ Haritası

Yapılan analiz sonucunda 499 kavram dört kümede toplanmakta her bir küme ayrı bir renk ile gösterilmektedir. Haritanın tümünde 13595 bağlantı tespit edilmiş bu bağlantıların gücü ise 30029 olarak tespit edilmiştir. Toplam bağlantı gücü kavramlar arasındaki ortak kullanım gücünü temsil etmekte ve ilgili değerin fazla olması kavramlar arasındaki ilişki sıklığının fazla olduğu anlamına gelmektedir (Coşkun ve Tabak, 2016, s. 295). Ağ haritası, stratejik yönetim konuları ve toplam bağlantı gücü çerçevesinde incelendiğinde en çok çalışılan konular;

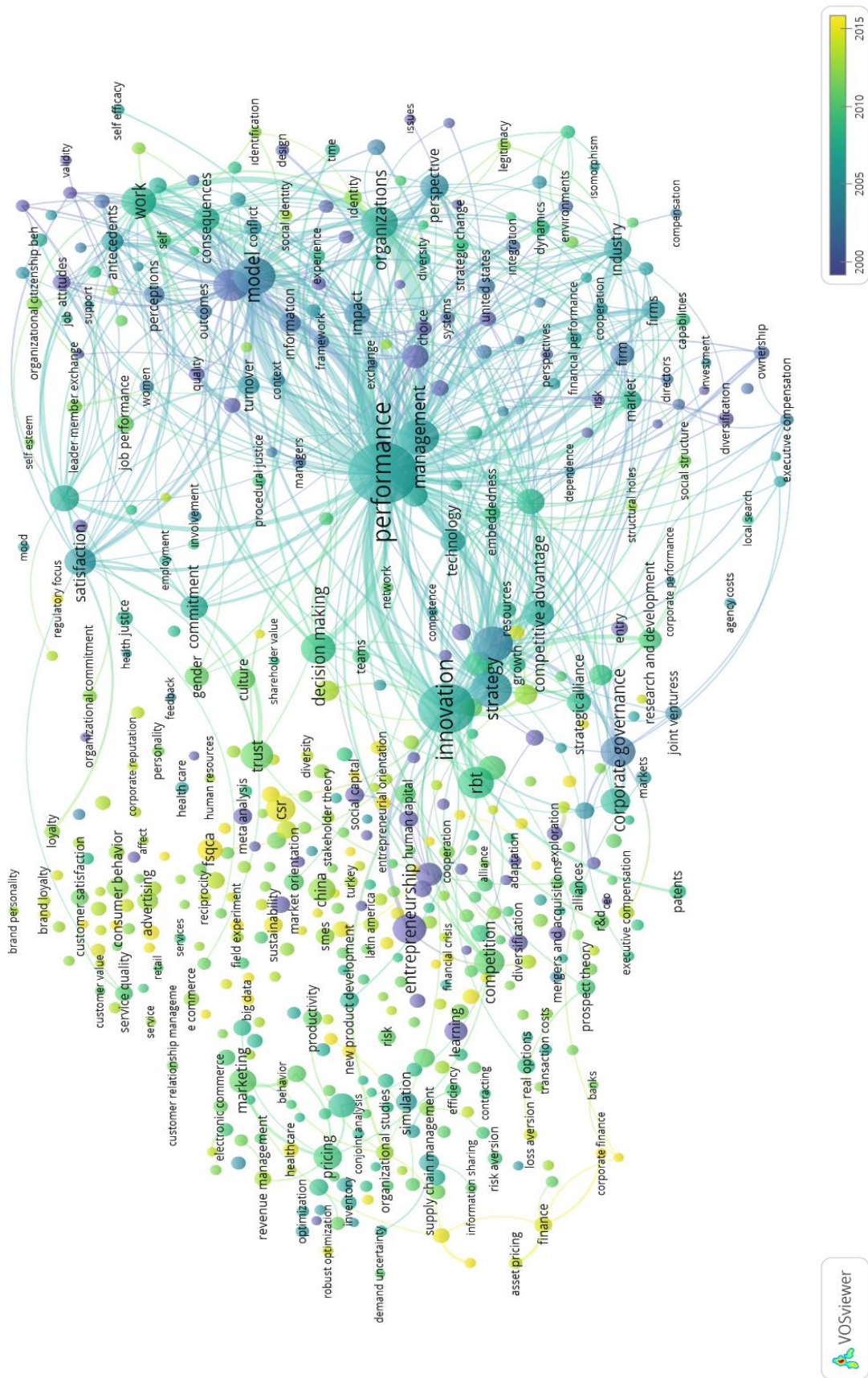
- **Performans** kavramı veri setinde 874 farklı makalede anahtar kelime olarak kullanılmakta, 316 farklı kavramla aynı makale anahtar kelimeleri içerisinde bulunmaktadır. En sık bağlantı kurduğu kavramlar; inovasyon (70), strateji (68), karar verme (41), bilgi (39), rekabet avantajı (28) olarak belirlenmiştir.
- **İnovasyon** kavramı veri setinde 574 farklı makalede anahtar kelime olarak kullanılmakta, 307 farklı kavramla aynı makalede birlikte bulunmaktadır. Performans kavramı dışında en sık bağlantı kurduğu kavramlar; strateji (39), bilgi (34), Ar-Ge (33), emme (yenilikleri içselleştirme) kapasitesi (27), girişimcilik (27), teknoloji (23), patentler (18) ve ağlar (18) olarak sıralanabilir.
- **Strateji** kavramı 301 farklı makalede anahtar kelime olarak kullanılmakta ve 238 farklı kavramla aynı makalelerde anahtar kelime olarak birlikte yer almaktadır. En sık ilişki kurduğu kavramlar; performans (68), inovasyon (39), teknoloji (16), Ar-Ge (12), rekabet (12), bilgi (10) olarak belirlenmiştir.
  - **Rekabet Stratejisi** kavramı 64 kez tekrarlanmakta ve 61 farklı kavramla birlikte çeşitli makalelerde anahtar kelime olarak yer almaktadır. Birlikte en sık yer aldığı diğer kavramlar; pazarlama (21), kurumsal sosyal sorumluluk (2), fiyatlandırma (13), oyun teorisi (7), fiyat ayrımcılığı (2), yeni ürünler (2), KOBİ'ler (2), örgütsel öğrenme (2), kaynak bağımlılığı kuramı (2), rekabet avantajı (2), reklamcılık (2), performans (2) olarak sıralanmaktadır.
  - **Kurumsal Stratejiler** kavramı veri setinde yer alan makalelerde anahtar kelime olarak 60 kez tekrarlanmakta, 77 kez diğer kavramlarla birlikte çeşitli makalelerde anahtar kelime olarak yer almaktadır. En güçlü ilişki kurduğu diğer kavramlar; performans (9), çeşitlendirme (8), rekabet avantajı (4), vekalet teorisi (3), satın almalar (3), kaynak bağımlılığı kuramı (3), belirsizlik (5) olarak belirlenmiştir.
  - **Pazarlama Stratejisi** kavramı 38 kez tekrarlanmakta, 34 farklı kavramla birlikte farklı makalelerde birlikte yer almaktadır. En güçlü bağlantıları; oyun teorisi (5), strateji uygulama (3), rekabet (3), kültür (2), sürdürülebilirlik (2) olarak sıralanmaktadır.
  - **Çeşitlendirme Stratejisi** kavramı ise 22 kez tekrarlanmakta ve 47 farklı kavramla anahtar kelime olarak çeşitli makalelerde yer almaktadır. En sık birlikte yer aldığı diğer kavramlar; performans (5), Ar-Ge (3), kurumsal stratejiler (2), rekabet avantajı (2) olarak tespit edilmiştir.
- **Karar Verme** kavramı ise 226 farklı makalede anahtar kelime olarak geçmekte ve 321 farklı kavramla aynı makalelerde birlikte bulunmaktadır. Aynı makalelerde en çok birlikte bulunduğu diğer anahtar kelimeler; performans (41), inovasyon (11), beklenti teorisi (8), belirsizlik (8), strateji (8) olarak tespit edilmiştir.
- **Kurumsal Yönetim** kavramı 217 farklı makalede anahtar kelime olarak kullanılmış ve 220 diğer kavramla aynı makalede birlikte anahtar kelime olarak yer almaktadır. En sık bağlantı kurduğu diğer kavramlar; vekalet teorisi (21), yönetim kurulu (14), yönetici tazminatı (12), mülkiyet (10), yürütücüler (directors) (10), mülkiyet yapısı (10), sosyal ağlar (8), kurumsal yatırımcılar (7), yönetim kurulu kompozisyonu (6), üst kademeler (5), aile işletmeleri (5) olarak belirlenmiştir.
- **Girişimcilik** kavramı 195 diğer anahtar kelime ile birlikte 208 farklı makalede kullanılmıştır. En sık bağlantı kurduğu diğer kavramlar; inovasyon (27), girişim sermayesi (12), insan sermayesi (7), sosyal sermaye (6), fsqca (fuzzy-set qualitative compensation analysis / bulanık mantık nitel karşılaştırmalı analiz) (6), ağ yapıları (6), bilgi (5), patentler (5), karar verme (5) olarak tespit edilmiştir.
- **Rekabet Avantajı** kavramı 245 farklı anahtar kelime ile birlikte 177 makalede birlikte kullanılmıştır. En fazla bağlantı kurduğu kavramlar; inovasyon (21), kaynak tabanlı görüş (19), bilgi (14), araştırma ve geliştirme (10), stratejik ortaklıklar (10), ağ yapıları (9), emme (yenilikleri içselleştirme) kapasitesi (8), ortak girişim (6), iş birliği (6), yetenekler (6), finansal performans (5), dinamik yetkinlikler (5) şeklinde sıralanmaktadır.
  - **Rekabet** kavramı ise 167 farklı makalede anahtar kelime olarak kullanılmıştır. Aynı makalelerde 253 farklı kavramla birlikte anahtar kelime olarak yer almaktadır. Anahtar kelime olarak en sık birlikte yer aldığı diğer kavramlar; performans (16), inovasyon (13) fiyatlandırma (10), iş birliği (10), oyun teorisi (8), sosyal yapı (5), belirsizlik (5), gömülülük (5), giriş (5), olarak tespit edilmiştir.
- **Kaynak Bağımlılığı** kavramı aynı makaleler içerisinde toplam 173 farklı kavramla birlikte anahtar kelime olarak kullanılmıştır. Veri setine göre toplam 232 makalede yer almıştır. En sık birlikte

olduğu kavramlar; rekabet avantajı (31), performans (18), dinamik yetkinlikler (12), yetenekler (10), vekalet kuramı (8) olarak belirlenmiştir.

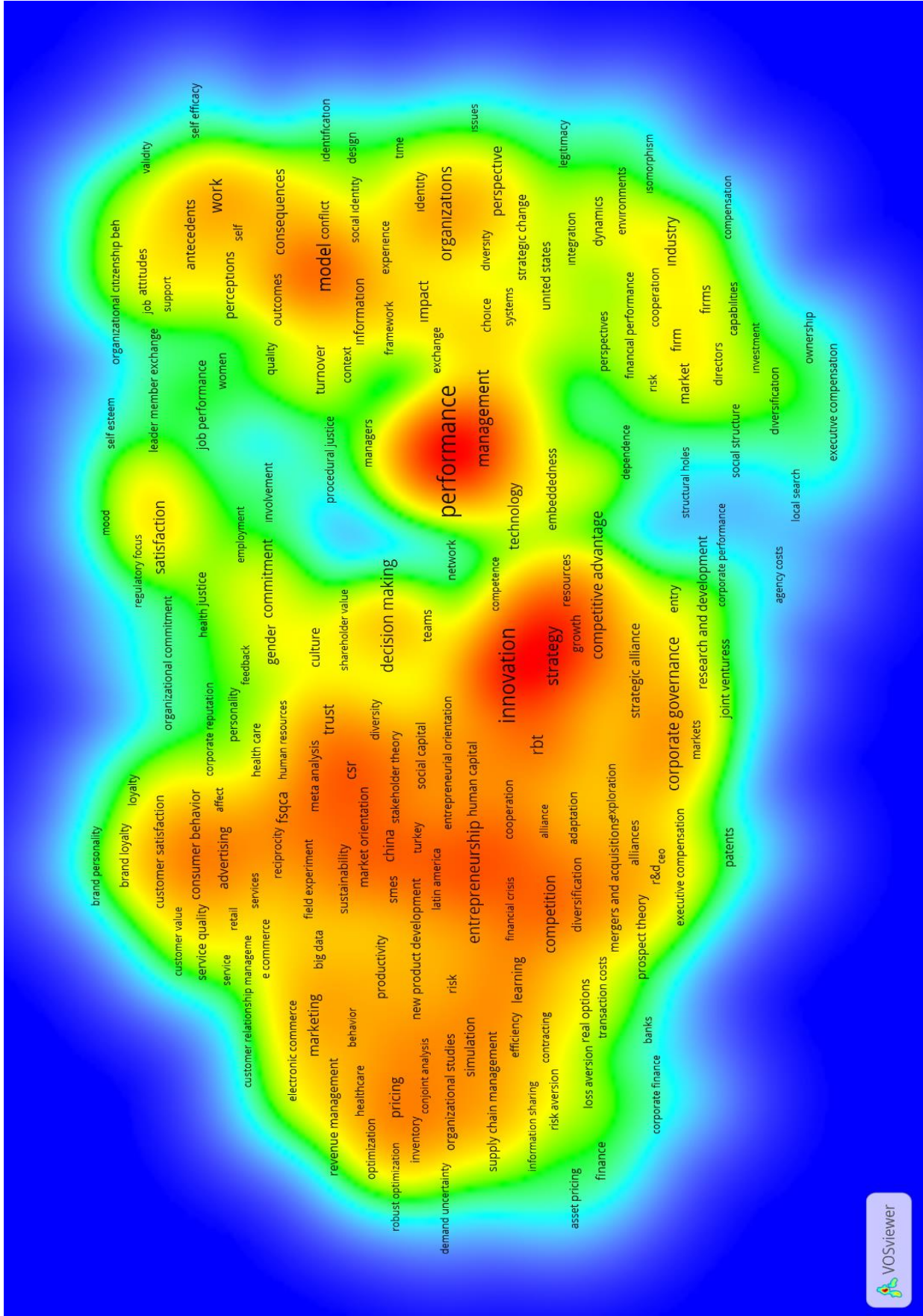
- **Vekalet Kuramı** kavramı toplam 159 kez tekrarlanmakta ve 126 farklı kavramla birlikte anahtar kelime olarak veri setindeki çeşitli makalelerde yer almaktadır. En güçlü ilişki kurduğu kavramlar; kurumsal yönetim (21), icra tazminatı / yönetici ödemeleri (executive compensation) (10), performans (9), kaynak bağımlılığı kuramı (8), mülkiyet (8) yönetim kurulu (7) olarak tespit edilmiştir.
- **Bilgi** kavramı 149 kez tekrarlanmakta ve 164 farklı kavramla birlikte anahtar kelime olarak veri setindeki makalelerde yer almaktadır. En güçlü bağlantıları; performans (39), inovasyon (34), rekabet avantajı (14), ağ yapıları (13), teknoloji (11), strateji (10), emme (yenilikleri içselleştirme) kapasitesi (8), stratejik ortaklıklar (8) olarak tespit edilmiştir.

Bunların dışında **belirsizlik** kavramı 140 kez tekrarlanmakta ve farklı makalelerde 150 farklı kavramla anahtar kelime olarak birlikte yer almaktadır. **Stratejik Ortaklıklar** kavramı 110 kez tekrarlanmakta, 101 farklı kavramlarla bağlantı kurmaktadır. **Dinamik Yetkinlikler** kavramı 66 kez tekrarlanmakta, 57 farklı kavramla bağlantı kurmaktadır. Benzer şekilde **Sürdürülebilirlik** kavramı 66 kez tekrarlanmakta ve 56 farklı kavramla bağlantı kurmaktadır. **Yetenekler** kavramı 64 kez tekrarlanmakta 69 farklı kavramla bağlantı kurmaktadır. **Değer Yaratma** kavramı 63 kez tekrarlanmakta 55 farklı kavramla makalelerde birlikte yer almaktadır.

Bir anahtar kelimenin bulunduğu belgelerin ortalama yayın yılını (average publication year) yansıtabilecek şekilde (Van Eck ve Waltman, 2018, s. 31) anahtar kelimelerin yıllara göre dağılımı Şekil-2’de gösterilmektedir. Görsel incelendiğinde genel bir ifadeyle 2000-2005 yılları arası söz konusu bilimsel dergi ve konferanslarda daha çok davranış çalışmaları ve stratejik yönetimde temel unsurların ele alındığı söylenebilir. 2005-2010 yılları arasında ise kurumsal çalışmaların ve inovasyon, teknoloji, ar-ge çalışmaları ile birlikte rekabet avantajı, belirsizlik gibi konuların öne çıktığı dikkat çekmektedir. Son dönemde ise e-ticaret, açık inovasyon, kurumsal sosyal sorumluluk (csr), oluşan pazarlar, sürdürülebilirlik gibi konuların ağırlığı göze çarpmaktadır. Şekil-3 itibarıyla gösterilen yoğunluk grafiği genel olarak incelendiğinde ise en sık çalışılan konulardan en az çalışılan konulara doğru renk yoğunluğunun azaldığı ifade edilebilir.

Şekil 2: Anahtar Kelimelerin Yıllara Göre Dağılımı (Ortalama Yayın Yılı)

Şekil 3: Anahtar Kelimelerin Yoğunluk Grafiği

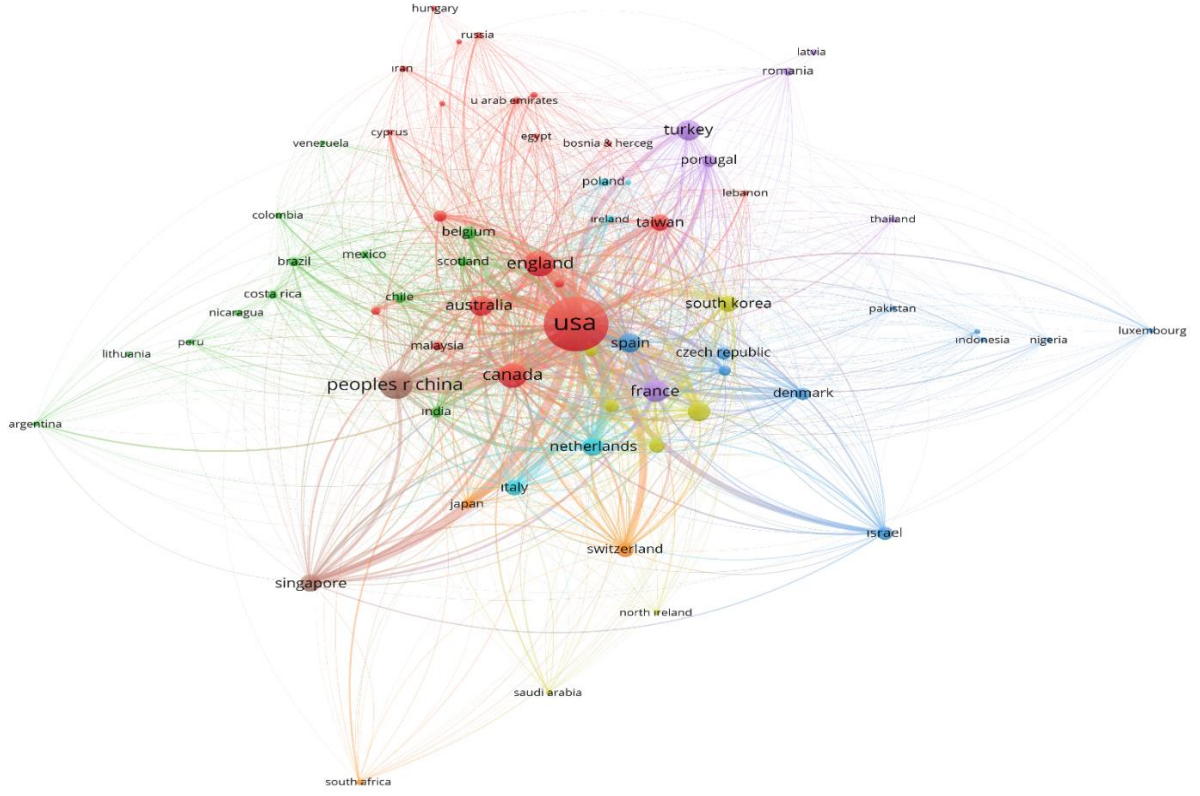
Stratejik yönetim alanında araştırma örnekleme kapsamında yer alan çalışmalarda hangi ülkelerin daha çok yayın yaptığını tespit etmek amacıyla veri setindeki anahtar kelimelere ortak varlık analizi yapılmış ve diğer kavramlara oranla baskın çıkan bazı konulara ulaşılmıştır. Toplam bağlantı gücüne göre elde edilen bulgular alanda hakimiyet kuran konular arasında; performans, inovasyon, kaynak bağımlılığı kuramı, karar verme, kurumsal yönetim, girişimcilik, rekabet avantajı, vekalet kuramı, bilgi, belirsizlik, ağ yapıları, oyun teorisi, örgütsel öğrenme, teknoloji, stratejik ortaklıklar, kültür, Ar-Ge, emme (yenilikleri içselleştirme) kapasitesi, sosyal ağlar, enformasyon, bilgi transferi, tedarik zinciri yönetimi, beklenti kuramı, üretkenlik ve çeşitlendirme olduğunu göstermektedir.

3.3.2. Yayın ve Atıfların Ülkelere Göre Dağılımı

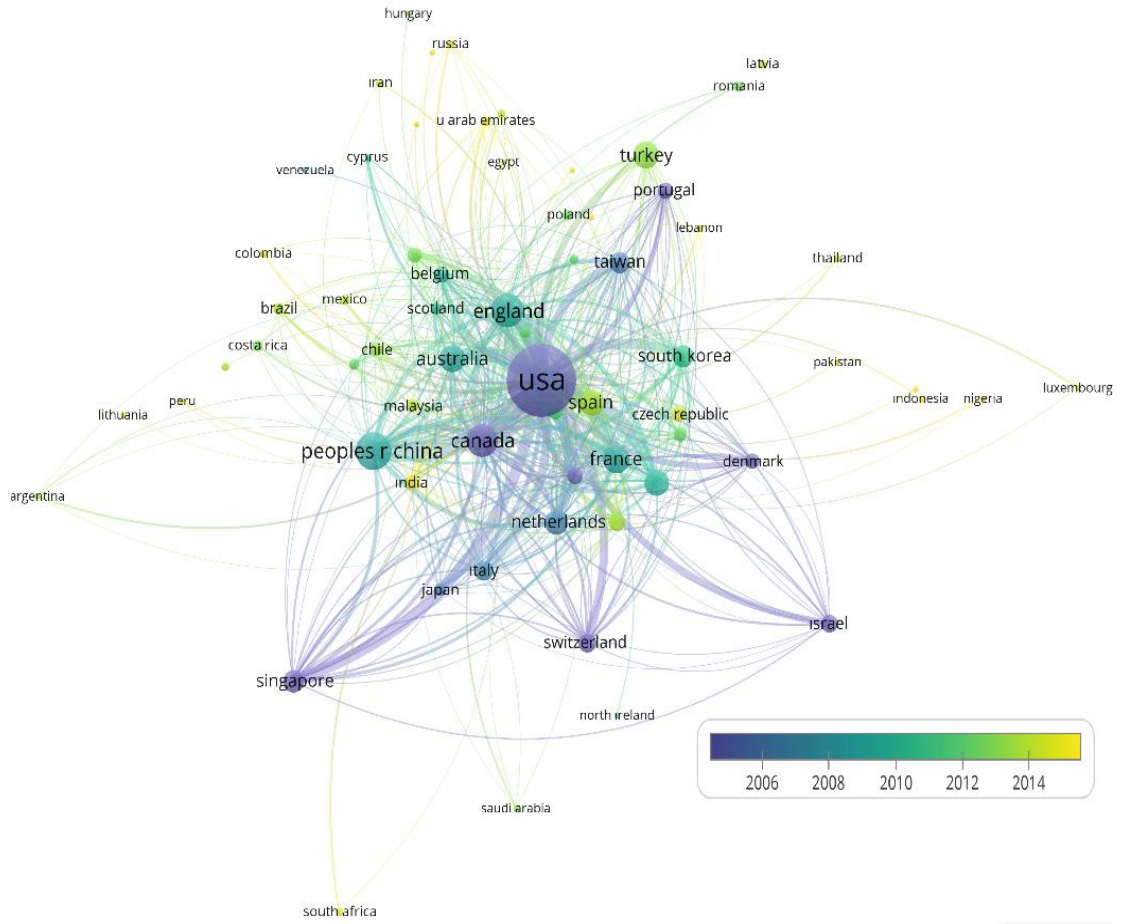
Veri setinde hangi ülkelerin daha çok yayın yaptığını, Web of Science Endeksi'ne göre hangi ülkelerin daha çok atıf aldığını ve veri setindeki hangi yazarların daha çok atıf aldığını belirlemek amacıyla atıf analizleri analiz birimi olarak sırasıyla ülke, ülke-atıf ve kaynakça seçilerek yapılmıştır. Ülke kriteri bir makalede yer alan yazar ya da yazarların bağlı oldukları kurumlara ve bu kurumların bulunduğu ülkelere göre belirlenmektedir. Web of Science veritabanından elde edilen bibliyometrik verilerin yer aldığı metin belgelerinde C1 satırında yer alan ülkeler VosViewer programında analiz birimi olarak kullanılmaktadır. Buna göre toplam 129 ülkenin yazarlar tarafından veri seti itibarıyla temsil edildiği söylenebilir. Ağ haritasında iki ülke arasındaki mesafe yaklaşık olarak ülkelerin ortak atıf bağlantıları açısından ilişkileri yansıtmaktadır (Van Eck ve Waltman, 2018, s. 8). Tüm ülkeler analize dahil edilmiş ancak görselleştirmede ülkelerin bir bütün halinde görülebilmesi amacıyla bir ülke için en az makale sayısı 10 olarak belirlenmiştir. Şekil-4 örnekleme dahilinde en çok yayın yapan 66 ülkeyi, Şekil-5 ülkelerin yayın sayılarının yıllara göre dağılımını, Şekil-6 ise ülkelerin atıf sayılarının dağılımını temsil etmektedir. Tablo-3'de ise bunlara ait yayın sayıları, atıf sayıları, toplam bağlantı gücü ve atıf sayısı/yayın sayısı ortalamaları gösterilmektedir.

Şekil-4'e göre 66 ülke sekiz grupta kümelenmiş tüm haritada toplam 1286 bağlantı tespit edilmiştir. Toplam bağlantı gücü ise 107799'dur. En güçlü bağlantılar kalın çizgilerle temsil edilmektedir. Büyük ögeler görselleştirilen ülkelerin makale sayılarının diğerlerine göre fazla olduğunu yansıtmaktadır.

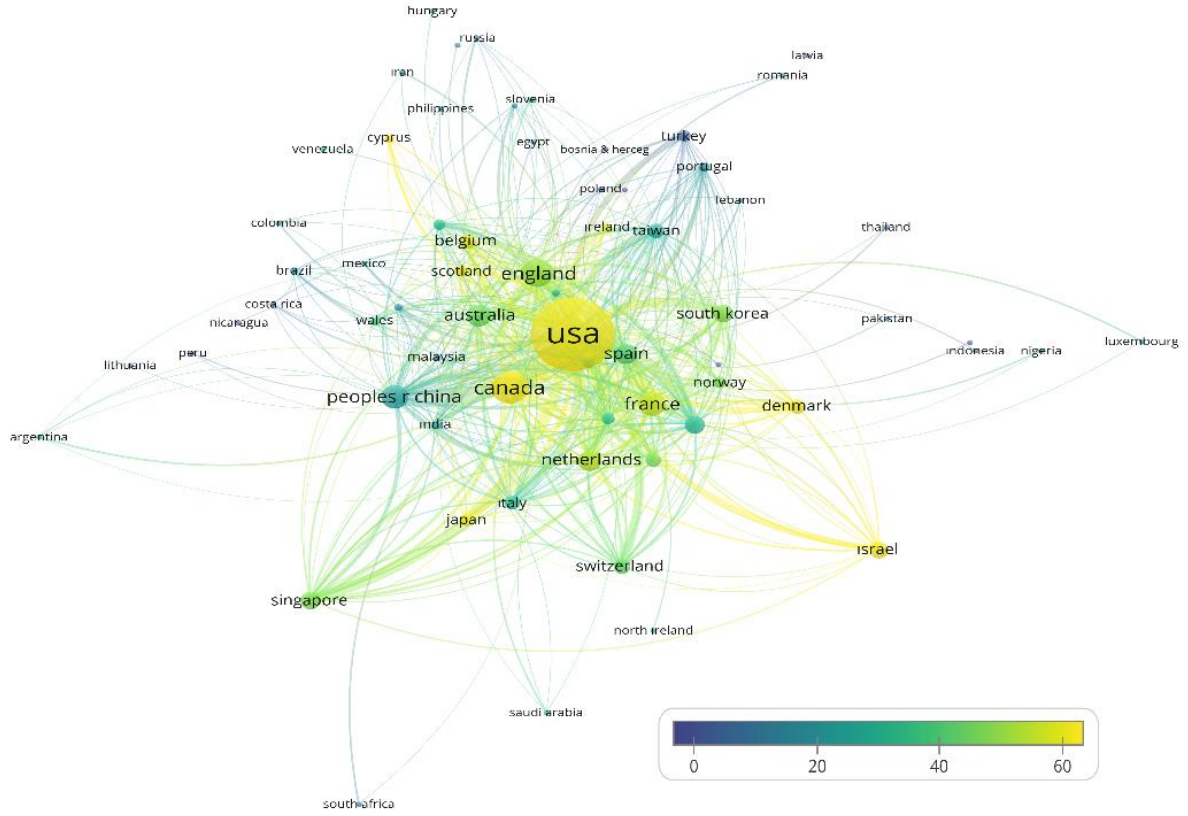

Şekil 4: Örneklemede En Fazla Yayımlı Olan Ülkelere Yönelik Ağ Haritası

Şekil 5: Yayınların Yıllara Göre Dağılımına İlişkin Ağ Haritası (Ülkeler)

Şekil 6: Yayınların Atıflara Göre Dağılımına İlişkin Ağ Haritası (Ülkeler)

Tablo 3: Ülkelere Göre Atıf, Yayın Sayıları ve Sıralamalar

Ülkeler	Yayın Sayısı	Sıralama	Atıf Sayısı	Sıralama	Yüzde	Sıralama
Amerika Birleşik Devletleri	10169	1	851027	1	83,6	2
Çin Halk Cumhuriyeti	1647	2	38388	5	23,3	34
İngiltere	1255	3	60564	3	48,2	12
Kanada	1120	4	86562	2	77,2	4
Fransa	751	5	40473	4	53,8	10
Avustralya	671	6	29248	6	43,5	17
Türkiye	664	7	5300	21	7,98	56
Almanya	585	8	17609	10	30,1	29
İspanya	570	9	22145	8	38,8	19

<i>Hollanda</i>	514	10	26459	7	51,4	11
<i>Singapur</i>	399	11	18206	9	45,6	14
<i>Güney Kore</i>	378	12	17467	11	46,2	13
<i>Tayvan</i>	349	13	9351	16	26,7	31
<i>İtalya</i>	298	14	9061	17	30,4	28
<i>İsviçre</i>	238	15	10014	15	42,0	18
<i>İsrail</i>	201	16	14197	12	70,6	5
<i>İsveç</i>	200	17	9000	18	45,0	16
<i>Belçika</i>	182	18	10246	14	56,2	9
<i>Portekiz</i>	166	19	2995	26	18,0	42
<i>Finlandiya</i>	163	20	5668	20	34,7	21
<i>Danimarka</i>	153	21	10512	13	68,7	6
<i>Çek Cumhuriyeti</i>	153	22	263	50	1,71	65
<i>Avusturya</i>	149	23	4696	24	31,5	27
<i>Yeni Zelanda</i>	129	24	4254	25	32,9	23
<i>Norveç</i>	116	25	5246	22	45,2	15
<i>Hindistan</i>	115	26	2546	27	22,1	36
<i>Şili</i>	95	27	1685	32	17,7	45
<i>Japonya</i>	90	28	7006	19	77,8	3
<i>Malezya</i>	87	29	1026	34	11,7	53
<i>Brezilya</i>	78	30	1387	33	17,7	44
<i>İskoçya</i>	76	31	4892	23	64,3	7
<i>Galler</i>	61	32	2182	29	35,7	20
<i>Kosta Rika</i>	59	33	558	41	9,45	54
<i>Polonya</i>	55	34	366	45	6,65	58

<i>Romanya</i>	54	35	819	37	15,1	48
<i>Yunanistan</i>	53	36	1714	31	32,3	26
<i>Meksika</i>	44	37	884	36	20,0	39
<i>Birleşik Arap Emirlikleri</i>	41	38	750	38	18,2	41
<i>İrlanda</i>	40	39	2256	28	56,4	8
<i>Rusya</i>	32	40	422	44	13,1	51
<i>Slovenya</i>	30	41	987	35	32,9	24
<i>Kolombiya</i>	29	42	592	39	20,4	38
<i>İran</i>	29	43	520	42	17,9	43
<i>Tayland</i>	26	44	223	53	8,57	55
<i>Letonya</i>	26	45	77	61	2,96	62
<i>Nikaragua</i>	24	46	74	62	3,08	61
<i>Güney Afrika</i>	23	47	278	49	12,0	52
<i>Slovakya</i>	21	48	26	66	1,23	66
<i>Kıbrıs</i>	20	49	2065	30	103,2	1
<i>Suudi Arabistan</i>	16	50	540	41	33,7	22
<i>Lübnan</i>	15	51	289	47	19,2	40
<i>Endonezya</i>	15	52	108	59	7,20	57
<i>Peru</i>	14	53	90	60	6,42	59
<i>Arjantin</i>	13	54	427	43	32,8	25
<i>Pakistan</i>	13	55	194	56	14,9	49
<i>Macaristan</i>	12	56	316	46	26,3	32
<i>Filipinler</i>	12	57	198	55	16,5	46
<i>Litvanya</i>	11	58	68	63	6,18	60

<i>Venezuela</i>	10	59	282	48	28,2	30
<i>Kuzey İrlanda</i>	10	60	247	51	24,7	33
<i>Lüksemburg</i>	10	61	232	52	23,2	35
<i>Nijerya</i>	10	62	218	54	21,8	37
<i>Vietnam</i>	10	63	160	57	16,0	47
<i>Mısır</i>	10	64	133	58	13,3	50
<i>Bosna Hersek</i>	10	65	29	64	2,90	63
<i>Ekvator</i>	10	66	28	65	2,80	64

Veri setinde hangi ülkelerin daha çok yayın yaptığını ve çalışmalarda hangi ülke yazarlarının daha çok atıf aldığı tespit etmek amacıyla yapılan atıf analizi sonuçlarına göre 66 ülke içerisinde Türkiye yayın sayısında 7, atıf sayısında 21. sıradadır. Türkiye, 664 makale ve / veya bildirden Web of Science endeksine göre toplam 5300 atıf almıştır. Bu bağlamda toplam atıfların toplam yayınlara oranı çerçevesinde yaklaşık %8 ile 56. Sırada yer almaktadır. Bu tarz bir sıralamanın stratejik yönetim alanında Türkiye'nin konumunu tam ve kesin olarak belirleyemeyeceği kabul edilmekle birlikte alana yönelik gerçekçi bir bakış açısı sunması bakımından faydalı olacağı düşünülmektedir.

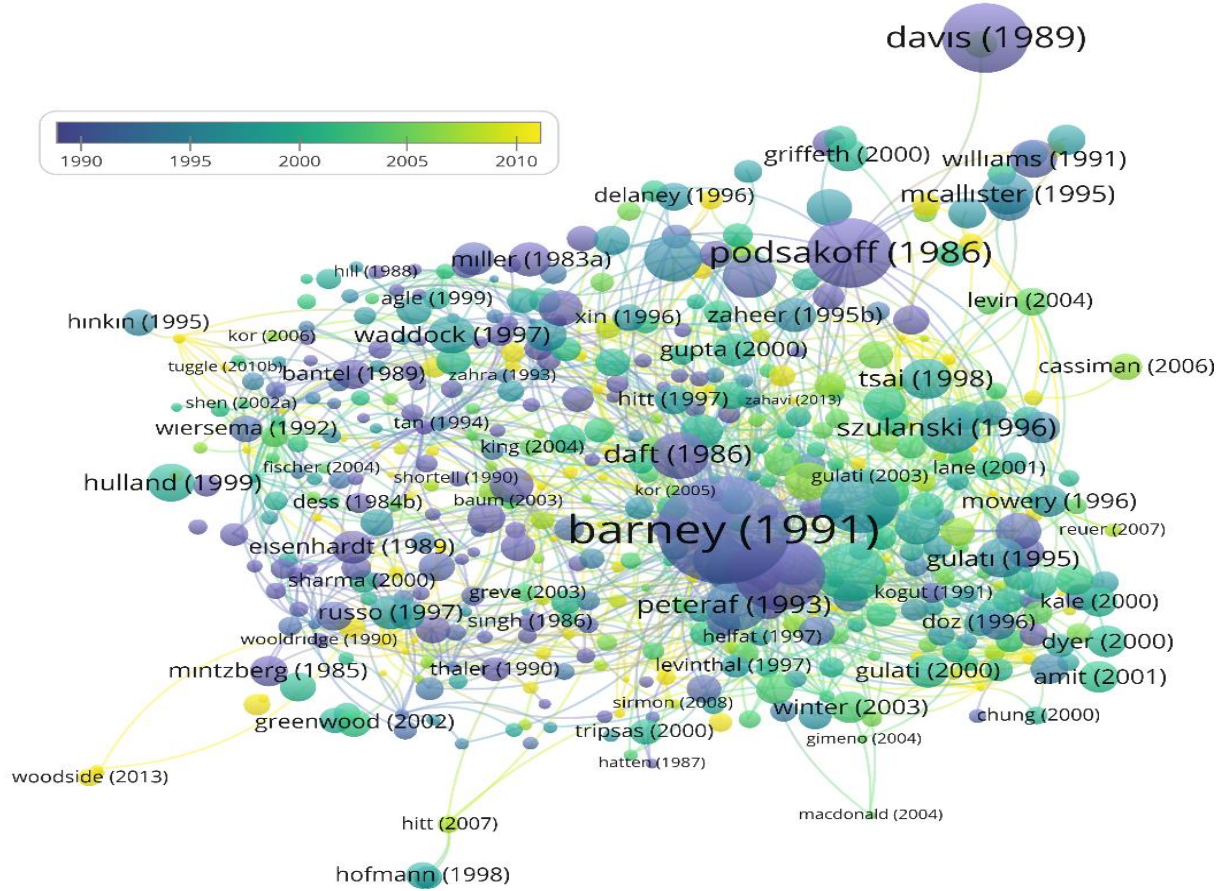
Şekil 5 ve 6'da oldukça net bir şekilde görüldüğü üzere akademik yayınlarda bilimsel çalışmanın doğası gereği ilk kaynağa ulaşma çabasının makalelere yapılan atıfların durumunu büyük ölçüde etkilediği düşünülmektedir. Şekil-5 her bir ülkenin ortalama yayın yılı skoru hesaplanarak oluşturulmuştur. Yayınların atıflara göre dağılımını ülkeler bazında gösteren Şekil-6 ise ortalama atıf skoruna göre oluşturulmuştur. Ortalama atıf skoru bir ülke tarafından yayınlanan makalelerin aldığı ortalama atıf sayısını yansıtmaktadır. Bu bağlamda hem atıf sayıları bakımından hem de mevcut makale sayılarına oranla atıfların yüzdesi bakımından önde gelen ülkelerin ortalama yayın yılının 2008 öncesine uzanmakta olduğu dikkat çekmektedir. Şekil-6 ise ortalama yayın yılı 2008 öncesine uzanan bu ülkelere yapılan atıfların diğerlerine oranla daha fazla olduğunu göstermektedir. Yapılan analizler sonucu elde edilen bulgular Türkiye için değerlendirildiğinde stratejik yönetim alanında ortalama yayın yılının 2010-2014 aralığında olduğu ve dolayısıyla Amerika Birleşik Devletleri, İsrail, Kanada, Fransa, Japonya, Danimarka, İrlanda gibi ortalama atıf oranlarında öncü ülkelerin gerisinde seyrettiği tespit edilmiştir.

Eski tarihli çalışmaların yenilerine oranla atıf alma şansı fazla olmakta ancak bu durum yeni yayınlanan çalışmaların alanda önemli etkileri olmayacağını göstermemektedir (Bozdemir ve Çivi, 2019, s. 66). Bu bağlamda değerlendirildiğinde mevcut çalışmaların henüz çok yeni olduğu gerekçesinden hareketle Türkiye için atıf sayılarının ilerleyen yıllarda artacağı tahmini yapılabilir.

3.3.3. En Çok Atıf Alan İlk 10 Yazar ve Çalışmaları

Örnekleme yer alan makaleler arasından hangi yazarlara ait hangi makalelerin en çok atıf yapıldığını tespit etmek amacıyla analiz birimi kaynakça seçilerek atıf analizi yapılmıştır. Tüm makaleler analize dahil edilmiş ancak görselleştirmede kısıtlamaya gidilmiştir. Atıf sayıları yüksek olmasına rağmen veri setinde yer alan makalelerden herhangi bir atıf almamış iki yazar, ağ haritasında

bağlantı kurmaması nedeniyle görsel dışı bırakılmıştır. Buna göre en çok atıf alan 498 yazarı ve atıf yapan yazarlarla bağlantıları temsil eden ağ haritası Şekil-7’de gösterilmektedir.

Şekil 7: Atıf İlişkileri Ağ Haritası

Şekil-7’deki ağ haritası oluşturulurken ağırlıklandırma olarak atıf sayıları, skor olarak ise ortalama yayın yılı kullanılmıştır. Bu çerçevede öğelerin (yazarlar ve en çok atıf alan makalelerinin yayın yılı) boyutları atıf sayılarını yansıtmakta Web of Science endeksine göre daha fazla atıf alanlar daha büyük öğelerle temsil edilmektedir. Öğelerin renkleri ise söz konusu yazarlara ait en çok atıf alan makalenin yılını yansıtmaktadır. Buna ek olarak program yalnızca ilk yazarları görselleştirmektedir. Bu bağlamda en çok atıf alan ilk 10 yazar ve makaleleri ile 19097 makale ile olan ilişkileri Tablo-4 itibarıyla özetlenmektedir. Toplam bağlantılar bu yayınların veri setindeki diğer makalelerle olan ilişkilerinin sayısını göstermektedir.

Tablo 4: Veri Setine Göre En Sık Atıf Alan 10 Yazar ve Yayınları

<i>Yazar, Yayın Yılı, Yayın ve Dergi</i>	<i>Toplam Atıf</i>	<i>Toplam Bağlantı</i>
<i>Barney, J. (1991). Firm Resources And Sustained Competitive Advantage. Journal Of Management</i>	16934	110
<i>Wernerfelt, B. (1984). A Resource-Based View Of The Firm. Strategic Management Journal</i>	7895	75
<i>Podsakoff, P. M., & Organ, D. W. (1986). Self-Reports In Organizational Research: Problems And Prospects. Journal Of Management</i>	7022	22
<i>Davis, F. D., Bagozzi, R. P., & Warshaw, P. R. (1989). User Acceptance Of Computer Technology: A Comparison Of Two Theoretical Models. Management Science</i>	7018	1
<i>Grant, R. M. (1996). Toward A Knowledge-Based Theory Of The Firm. Strategic Management Journal</i>	5840	28
<i>Eisenhardt, K. M., & Martin, J. A. (2000). Dynamic Capabilities: What Are They?. Strategic Management Journal</i>	4912	45
<i>Peteraf, M. A. (1993). The Cornerstones Of Competitive Advantage: A Resource-Based View. Strategic Management Journal</i>	3581	56
<i>Szulanski, G. (1996). Exploring Internal Stickiness: Impediments To The Transfer Of Best Practice Within The Firm. Strategic Management Journal</i>	3431	34
<i>Dierickx, I., & Cool, K. (1989). Asset Stock Accumulation And Sustainability Of Competitive Advantage. Management Science</i>	3330	78
<i>Daft, R. L., & Lengel, R. H. (1986). Organizational Information Requirements, Media Richness And Structural Design. Management Science</i>	3309	15

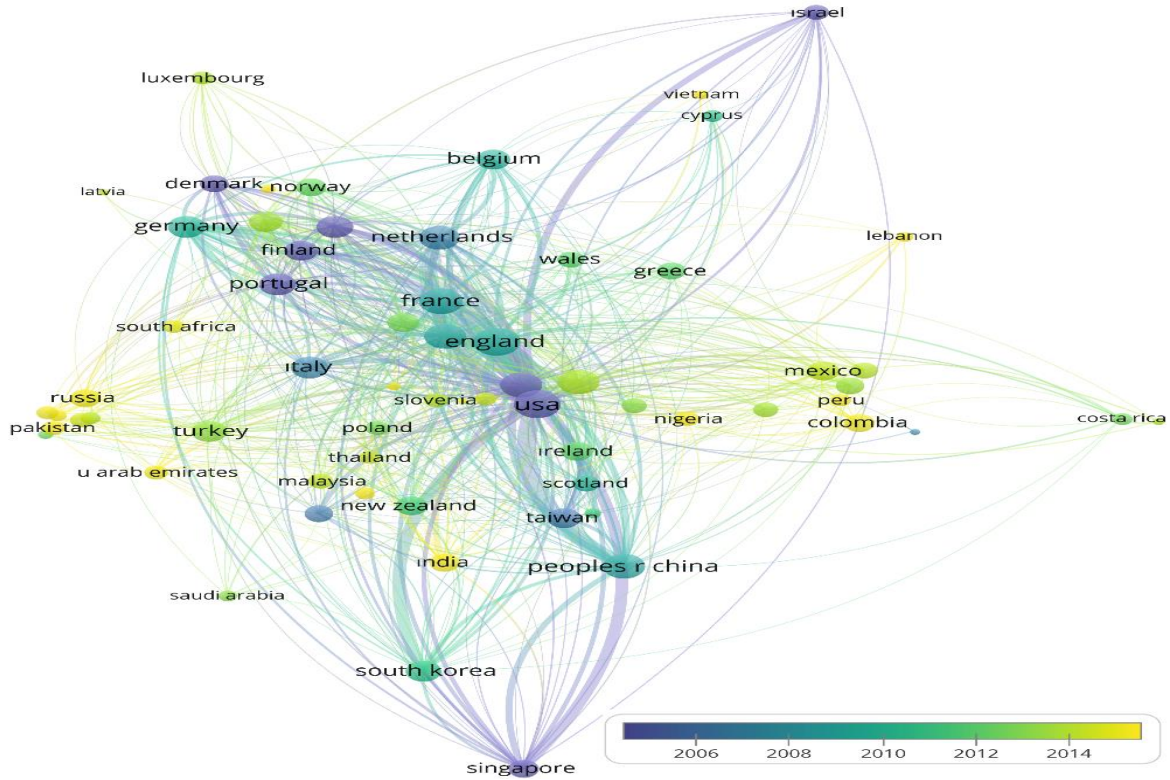
Atıf analizi ve anahtar kelimelere uygulanan ortak varlık analizi birlikte değerlendirildiğinde stratejik yönetim alanında en sık çalışılan konular ile alanda öncü kabul edilen bu çalışmaların paralellik gösterdiği dikkat çekmektedir. Buna örnek olarak kaynak tabanlı bakış açısı gösterilebilir. Bu konuya yönelik temel makalelerin atıf sayıları ve anahtar kelimelere uygulanan ortak varlık analizi bulguları sonucu en sık çalışılan kavramlardan biri olması kavramın evrimsel süreci hakkında da ipucu vermektedir.

3.3.4. Ortak Yayın Sıklığının Ülkelere Göre Dağılımı

Bir makalede iş birliği yaparak makale ve/veya bildiri yayınlayan yazarlar tarafından temsil edilen ülkeleri keşfetmek amacıyla veri setine ortak yazarlık analizi yapılmıştır. Ortak yazarlık analizinde öğeler arası bağlantılar yazarların kaç makalede birlikte çalıştıklarına göre belirlenmektedir. Bu araştırmada analiz birimi olarak ülkelerin seçilmesi söz konusu olduğundan ağ haritasında oluşan öğeler ülkeleri, ülkeler arasındaki bağlantılar ise ülkeleri temsil eden yazarların birlikte çıkardıkları yayın sayısını temsil etmektedir. Bu bağlamda Şekil-8 farklı ülkelerden hangilerinin birlikte daha çok çalışma yaptıklarını göstermektedir. Ortak varlık analizinde olduğu gibi tüm ülkeler analize dahil

edilmiş ancak görselleştirmede ülkelerin bir bütün halinde görülebilmesi amacıyla bir ülke için en az makale sayısı 10 olarak belirlenmiştir.

Şekil 8: Ükelere Göre Ortak Yazarlık Ağ Haritası

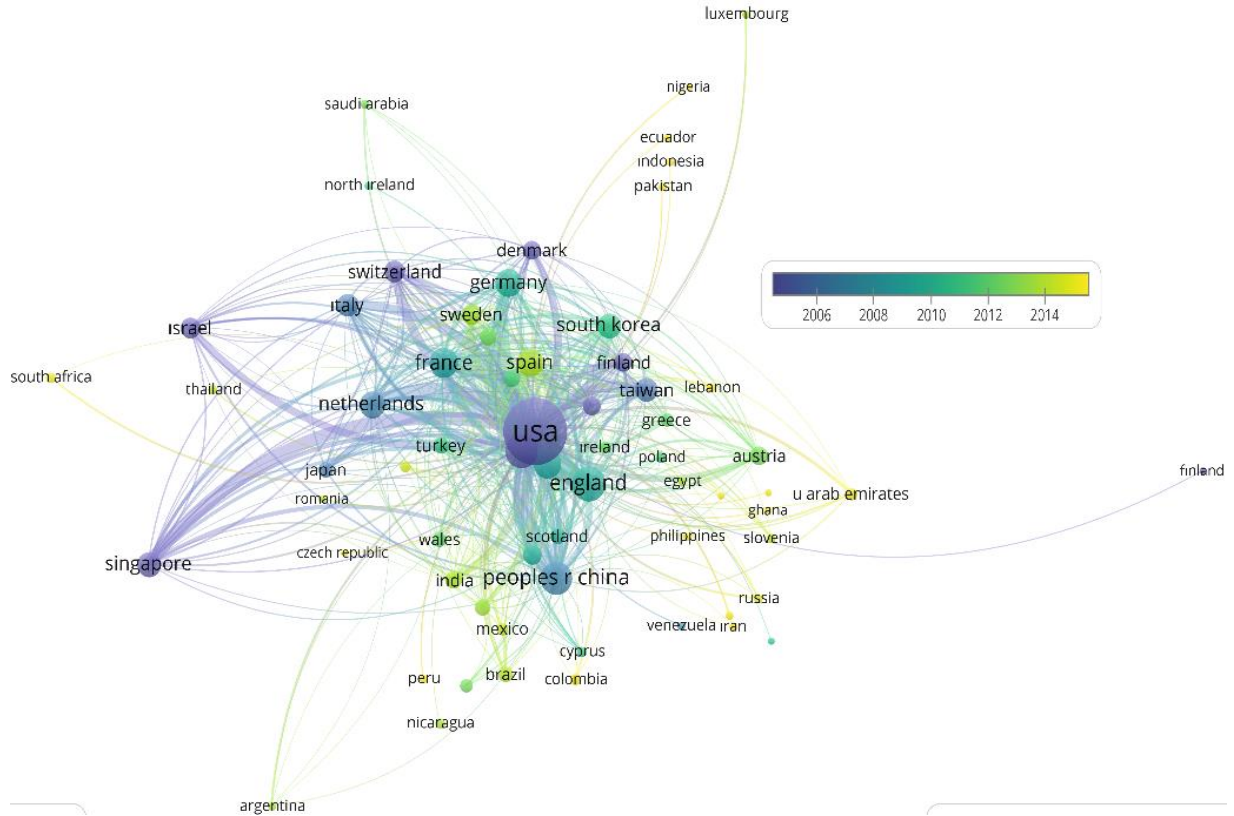
Tüm haritaya ait 742 bağlantı tespit edilmiş bu bağlantıların toplam gücü ise 7527 olarak hesaplanmıştır. Buna göre 66 ülkeden araştırmacı ve yazarlar toplam 7527 kez birlikte çalışmalarda bulunmuştur. Ortak yazarlık analizine göre toplam bağlantı gücü 100'den fazla olan ülkeler sırasıyla, Amerika Birleşik Devletleri (3766), İngiltere (1369), Çin Halk Cumhuriyeti (1028), Kanada (1015), Fransa (804), Avustralya (674), Almanya (635), Hollanda (560), Singapur (477), İspanya (383), Güney Kore (372), İsviçre (328), İtalya (327), İsveç (261), Belçika (220), Finlandiya (218), Danimarka (175), Avusturya (169), Tayvan (165), İsrail (149), Portekiz (134), Hindistan (133), Türkiye (132), Yeni Zelanda (125), Norveç (124) olarak sıralanmıştır.

Türkiye ile ilgili tespitlere geçmeden önce ortak yazarlık analizinin ülkelere göre yapılmasında bazı hususları ortaya koymak gerekmektedir. Ortak yazarlık VosViewer programında yazar, kurum ve ülke olmak üzere 3 farklı analiz birimine uygulanabilmektedir. Bu çalışmada araştırma amacı gereği analiz birimi olarak ülkeler tercih edilmiştir. Ükelere göre yapılan bir ortak yazarlık analizi makalenin yazarlarının bağlı olduğu kurum ve kuruluşların bulunduğu ülkelere bağlı olarak hesaplanmaktadır. Bu nedenle yazarın milliyeti ya da uyruğu değil çalıştığı kurumun bağlı olduğu ülkeler ele alınmaktadır. Türkiye açısından durum incelendiğinde en çok ortak yazarlık yaptığı ülkenin 46 makale ile Amerika Birleşik Devletleri olduğu dikkat çekmektedir. Bunu 11 çalışma ile İngiltere, 7 çalışma ile Hollanda takip etmektedir. Bunlara ek olarak farklı makalelerde 35 ülkeden araştırmacı ve yazarlarla 132 makalede ortak yazarlık belirlenmiştir. Toplam bağlantı gücü açısından ortak yazarlıkta Türkiye 66 ülke içerisinde 23. sıradadır.

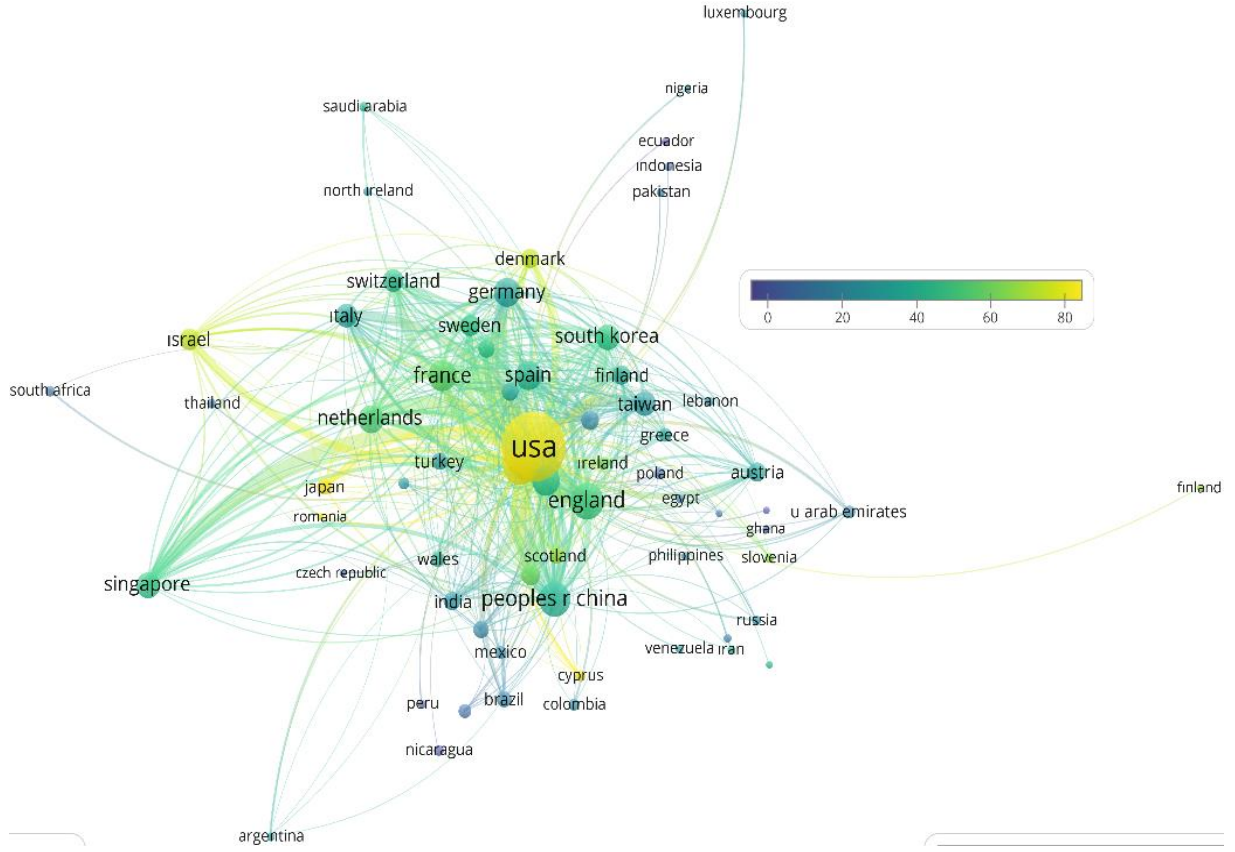
3.3.5. H-5 Endeksi En Yüksek İlk Beş Dergide Türkiye Göstergeleri

Araştırmanın bu bölümü h-5 endeksine göre ilk 5'de yer alan bilimsel dergilerde ülkelerin yayın sayıları ve aldıkları atıf sayılarını ortaya çıkarmak ve bu nedenle örnekleme kongreler dahil edilmeden Türkiye'nin göstergelerini belirlemek üzerine kurulmuştur.

Şekil-9 örnekleme dahilinde en çok yayın yapan 66 ülkeyi, Şekil-10 ülkelerin yayın sayılarının yıllara göre dağılımını, Şekil-11 ise ülkelerin atıf sayılarının dağılımını temsil etmektedir. Tablo-5'de ise bunlara ait yayın sayıları, atıf sayıları, toplam bağlantı gücü ve atıf sayısı/yayın sayısı ortalamaları gösterilmektedir.

Şekil 10: Ülke Bazında Yayın Sayılarının Yıllara Göre Dağılımına İlişkin Ağ Haritası

Şekil 11: Ülke Bazında Atıf Sayılarının Dağılımına İlişkin Ağ Haritası

Tablo 5: Ülkelere Göre Atıflar, Yayın Sayıları ve Sıralamalar

Ülkeler	Yayın Sayısı	Sıralama	Atıf Sayısı	Sıralama	Yüzde	Sıralama
Amerika Birleşik Devletleri	10101	1	850153	1	84,165	3
İngiltere	1235	2	60512	3	48,997	15
Kanada	1111	3	86429	2	77,793	5
Çin Halk Cumhuriyeti	974	4	37696	5	38,702	24
Fransa	741	5	40447	4	54,584	13
Avustralya	661	6	29208	6	44,187	20
Almanya	578	7	17584	10	30,422	34
İspanya	559	8	22134	8	39,595	22
Hollanda	510	9	26235	7	51,441	14

<i>Singapur</i>	396	10	18206	9	45,974	18
<i>Güney Kore</i>	378	11	17467	11	46,208	16
<i>Tayvan</i>	330	12	9329	16	28,269	35
<i>İtalya</i>	274	13	8952	18	32,671	32
<i>İsviçre</i>	237	14	10010	15	42,236	21
<i>İsrail</i>	200	15	14197	12	70,985	7
<i>İsveç</i>	197	16	8976	17	45,563	19
<i>Belçika</i>	180	17	10246	14	56,922	12
<i>Portekiz</i>	159	18	2971	25	18,685	48
<i>Finlandiya</i>	158	19	5609	20	35,5	28
<i>Danimarka</i>	148	20	10507	13	70,993	6
<i>Avusturya</i>	143	21	4668	23	32,643	33
<i>Yeni Zelanda</i>	128	22	4254	24	33,234	30
<i>Hindistan</i>	116	23	2819	26	24,301	40
<i>Norveç</i>	114	24	5245	21	46,008	17
<i>Türkiye</i>	100	25	2648	27	26,48	37
<i>Şili</i>	95	26	1685	32	17,736	51
<i>Japonya</i>	88	27	7004	19	79,590	4
<i>Brezilya</i>	78	28	1387	33	17,782	50
<i>İskoçya</i>	75	29	4883	22	65,106	8
<i>Galler</i>	61	30	2182	29	35,770	27
<i>Kosta Rika</i>	59	31	558	40	9,457	58
<i>Yunanistan</i>	51	32	1695	31	33,235	29
<i>Meksika</i>	43	33	876	35	20,372	45
<i>İrlanda</i>	39	35	2256	28	57,846	11

<i>Birleşik Arap Emirlikleri</i>	39	34	746	37	19,128	47
<i>Polonya</i>	35	36	307	47	8,771	59
<i>Malezya</i>	32	37	828	36	25,875	38
<i>Kolombiya</i>	29	38	592	39	20,413	44
<i>Nikaragua</i>	24	39	74	62	3,0833	64
<i>Güney Afrika</i>	21	40	274	50	13,047	56
<i>Kıbrıs</i>	20	41	2065	30	103,25	1
<i>Rusya</i>	18	42	401	45	22,277	43
<i>Slovenya</i>	16	43	985	34	61,562	10
<i>Lübnan</i>	15	44	289	48	19,266	46
<i>Tayland</i>	15	45	209	54	13,933	54
<i>Suudi Arabistan</i>	14	46	531	41	37,928	25
<i>Arjantin</i>	13	47	427	44	32,846	31
<i>Pakistan</i>	13	48	194	56	14,923	53
<i>Peru</i>	13	49	88	61	6,769	62
<i>İran</i>	12	50	447	43	37,25	26
<i>Filipinler</i>	11	51	198	55	18	49
<i>Endonezya</i>	11	52	94	60	8,545	60
<i>Venezuela</i>	10	57	282	49	28,2	36
<i>Kuzey İrlanda</i>	10	56	247	51	24,7	39
<i>Lüksemburg</i>	10	55	232	52	23,2	42
<i>Vietnam</i>	10	58	160	57	16	52
<i>Mısır</i>	10	54	133	58	13,3	55
<i>Ekvator</i>	10	53	28	65	2,8	66
<i>Nijerya</i>	9	61	217	53	24,111	41
<i>Monako</i>	9	60	104	59	11,555	57

Bosna Hersek	9	59	26	66	2,888	65
Romanya	8	66	686	38	85,75	2
Finlandiya	8	63	518	42	64,75	9
Macaristan	8	65	316	46	39,5	23
Çek Cumhuriyeti	8	62	59	63	7,375	61
Gana	8	64	52	64	6,5	63

Stratejik yönetim alanında kongreler örneklerden çıkarılarak yalnızca h-5 endeksine göre en önemli bilimsel yayınlar olarak kabul edilen ilk 5 dergiye yapılan atıf analizi sonucu Türkiye'nin yayın sayısında 7. sıradaki konumu 25. sıraya gerilemiştir. Kongreler ve dergilerde toplam 664 makale ve/veya bildiri yayınlanmış olup bunların sadece 100 tanesinin dergilerde yayınlandığı dikkat çekicidir. Bu bağlamda stratejik yönetim alanında kongrelerin Türkiye'nin yayın sayısı açısından oldukça önemli olduğu ifade edilebilir. Atıf sayısında ise 5300 atıfla 21. sıradaki konumunu 2648 atıfla 27. sıraya terk etmiştir. Bu oran toplam atıf sayısının neredeyse yarısına denk gelmekte ancak yapılan toplam yayın sayısının ortalama %15'ini içermektedir. Buna göre örneklem dahilinde atıf oranları Türkiye açısından incelendiğinde yalnızca ilk beş dergide yayınlanan 100 makalenin aldığı atıf sayısının, kongrelerde yayınlanan 564 makalenin aldığı atıf sayısından yalnızca iki eksik olduğu tespit edilmiştir.

Alınan atıfların yapılan yayın sayısına oranı açısından sıralamalara bakıldığında Türkiye'nin 56. Sıradaki konumunu 37. Sıraya yükselttiği belirlenmiştir. Bu durum yayın sayısının azalmasına rağmen atıf sayısının yüksek kalmasından kaynaklanmaktadır.

Sonuç olarak stratejik yönetim alanında yapılan 40 uluslararası kongre ve en önemli (h-5 endeksine göre) 5 dergiden 19097 bilimsel metin toplanmış, bu metinlerde yer alan 31596 anahtar kelimeye ortak varlık analizi uygulanmıştır. Ardından veri setine atıf analizi yapılarak ülkelerin yayın sayıları, aldıkları atıf sayıları ve en çok atıf alan ilk 10 yazar tespit edilmiştir. Hangi ülkelerin birlikte daha çok yayın yaptığı ortak yazarlık analizi ile tespit edilmiştir. Söz konusu örneklem çerçevesinde ve tüm bu göstergeler ışığında Türkiye'nin stratejik yönetim alanındaki konumu farklı açılardan belirlenmeye çalışılmıştır. Son olarak alandaki uluslararası kongreler ve bilimsel dergiler ayrımına gidilerek elde edilen bulgular neticesinde bir durum değerlendirmesine gidilmiştir.

4. SONUÇ

Bu çalışmada stratejik yönetim alanıyla ilgili olarak Web of Science (WoS) veri tabanındaki 1989-2017 yılları arasında "*stratejik yönetim*" başlığı altındaki 40 konferans ve toplam 1910 bildiri metni ile Google h-5 endeksinde bulunan beş dergide yayınlanmış toplam 17187 makale incelenmiş sonuç olarak uluslararası alanın ve Türkiye'nin mevcut durumu ortaya konmuştur. Dünyada stratejik yönetimin gelişimini teorik olarak incelemek ve Türkiye'nin uluslararası alandaki mevcut durumunu ortaya koymak için yapılan araştırma sonucuna göre öncelikle ele alınan örneklem çerçevesinde en çok çalışılan alt alanlar ve bu alt alanların birbirleriyle ilişkilerini ortaya koymak için veri setine ortak-varlık analizi yapılmıştır. Veri setindeki tüm makalelere ait toplam 31596 anahtar kelime tespit edilmiştir. Kavram karmaşasını ortadan kaldırmak adına en az 20 makalede kullanım kriteri dikkate alındığında toplam 499 kelime tespit edilmiştir. Bu kelimelerden *performans* kavramı veri setinde 874 farklı makalede anahtar kelime olarak kullanılmakta, 316 farklı kavramla aynı makalenin anahtar kelimeleri içerisinde bulunmaktadır. En sık bağlantı kurduğu kavramlar; inovasyon (70), strateji (68), karar verme (41), bilgi (39), rekabet avantajı (28) olarak belirlenmiştir. *İnovasyon* kavramı veri setinde 574 farklı makalede anahtar kelime olarak kullanılmakta, 307 farklı kavramla aynı makalede birlikte

bulunmaktadır. Performans kavramı dışında en sık bağlantı kurduğu kavramlar; strateji (39), bilgi (34), Ar-Ge (33), emme (yenilikleri içselleştirme) kapasitesi (27), girişimcilik (27), teknoloji (23), patentler (18) ve ağlar (18) olarak sıralanabilmektedir. **Strateji** kavramı 301 farklı makalede anahtar kelime olarak kullanılmakta ve 238 farklı kavramla aynı makalelerde anahtar kelime olarak birlikte yer almaktadır. En sık ilişki kurduğu kavramlar; performans (68), inovasyon (39), teknoloji (16), Ar-Ge (12), rekabet (12), bilgi (10) olarak belirlenmiştir. Tekrar sayılarına göre diğer kelimeler firma performansı, kaynak bağımlılığı kuramı, karar verme, kurumsal yönetim ve girişimcilik kavramlarıdır.

Hangi ülkelerin daha çok yayın yaptığı, Web of Science Endeksi'ne göre hangi ülkelerin daha çok atıf aldığını ve veri setindeki hangi yazarların daha çok atıf aldığını belirlemek amacıyla yapılan atıf analizleri analiz sonuçlarına göre 66 ülke 8 grupta kümelenmiş tüm haritada toplam 1286 bağlantı tespit edilmiştir. Toplam bağlantı gücü ise 107799'dur. Yapılan atıf analizi sonuçlarına göre 66 ülke içerisinde Türkiye yayın sayısında 7, atıf sayısında 21. sıradadır. Türkiye, Web of Science endeksine göre 664 makale ve bildiriden toplam 5300 atıf almıştır. Bu bağlamda toplam atıfların toplam yayınlara oranı çerçevesinde yaklaşık %8 ile 56. Sırada yer almaktadır.

Örnekleme yer alan makaleler arasından hangi yazarlara ait hangi makalelerin en çok atıf yapıldığını tespit etmek amacıyla analiz birimi kaynakça seçilerek atıf analizi yapılmıştır. Tüm makaleler analize dahil edilmiş ancak görselleştirmede kısıtlamaya gidilmiştir. Bu doğrultuda en çok atıf alan 498 yazar tespit edilmiştir. Bu bağlamda en çok atıf alan ilk beş yazar Barney (1991) 16934, Wernerfelt (1984) 7895, Podsakoff ve Organ (1986) 7022, Davis, Bagozzi ve Warshow (1989) 7018, Grant (1996) 5840 olarak sıralanmıştır.

Bir makalede iş birliği yapan yazarların hangi ülkeleri temsil ettiklerini belirlemek adına yapılan ortak yazarlık analizi sonucunda 742 bağlantı tespit edilmiş bu bağlantıların toplam gücü ise 7527 olarak hesaplanmıştır. Buna göre 66 ülkeden araştırmacı ve yazarlar toplam 7527 kez birlikte çalışmalarda bulunmuştur. Ortak yazarlık analizine göre toplam bağlantı gücü 100'den fazla olan ülkeler sırasıyla, Amerika Birleşik Devletleri (3766), İngiltere (1369), Çin Halk Cumhuriyeti (1028), Kanada (1015), Fransa (804), Avustralya (674), Almanya (635), Hollanda (560), Singapur (477), İspanya (383), Güney Kore (372), İsviçre (328), İtalya (327), İsveç (261), Belçika (220), Finlandiya (218), Danimarka (175), Avusturya (169), Tayvan (165), İsrail (149), Portekiz (134), Hindistan (133), Türkiye (132), Yeni Zelanda (125) ve Norveç (124) olarak sıralanmıştır. Toplam bağlantı gücü açısından ortak yazarlıkta Türkiye 66 ülke içerisinde 23. sıradadır.

Türkiye'nin mevcut durumunu ortaya koyabilmek adına h-5 endeksine göre ilk beşte yer alan bilimsel dergilerde ülkelerin yayın sayıları ve aldıkları atıf sayılarını ortaya çıkarmak adına yapılan atıf analizi sonucunda, Web of Science endeksine Türkiye'nin yayın sayısındaki 7. sıradaki konumu bu yayınlar çerçevesinde 25. sıraya gerilemiştir. Kongreler ve dergilerde toplam 664 makale ve/veya bildiri yayınlanmış olup bunların sadece 100 tanesinin dergilerde yayınlandığı dikkat çekicidir. Bu bağlamda stratejik yönetim alanında kongrelerin Türkiye'nin yayın sayısı açısından oldukça önemli olduğu görülmektedir. Web of Science'daki atıf sayısında ise 5300 atıfla 21. sıradaki konumunu 2648 atıfla 27. sıraya gerilemiştir. Bu oran toplam atıf sayısının neredeyse yarısına denk gelmekte ancak yapılan toplam yayın sayısının ortalama %15'ini içermektedir. Buna göre örneklem dahilinde atıf oranları Türkiye açısından incelendiğinde yalnızca ilk beş dergide yayınlanan 100 makalenin aldığı atıf sayısı ile kongrelerde yayınlanan 564 makalenin aldığı atıf sayısından yalnızca iki eksik olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca alınan atıfların yapılan yayın sayısına oranı açısından sıralamalara bakıldığında Türkiye'nin 56. Sıradaki konumunu 37. sıraya yükselttiği belirlenmiştir. Bu durumda yayın sayısı azalmasına rağmen atıf sayısının yüksekliğini göstermektedir.

İleride yapılacak çalışmalarda araştırmacının amacı gereği çalışmaya dahil edilmeyen yöntemlerle kıyaslamalar yapılabilir. Farklı veri tabanları, kongreler ve dergiler dahil edilerek çalışmaya daha geniş bir kapsam kazandırılabilir. Ayrıca bugüne kadar yapılan çalışmalar içerik olarak daha bütüncül bir bakış açısıyla ele alınabilir.

KAYNAKÇA

- Atakan-Duman, Ş., Kalemci, R. A., & Çakar, M. (2005). Türkiye'de Stratejik Yönetim Alanının Kapsamını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 57-72.
- Aykanat, Z., & Yıldız, T. (2016). İşletme ve Yönetim Alanındaki "Stratejik Yönetim" Kavramının Evrimsel Gelişiminin Bilimsel Haritalama Yöntemiyle İncelenmesi. 24. *Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi* (s. 712-720). İstanbul: Sabancı Üniversitesi.
- Barca, M., & Hızıroğlu, M. (2009). 2000'li Yıllarda Türkiye'de Stratejik Yönetim Alanının Entellektüel Yapısı. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 4(1), 113-148.
- Barca, M. (2018). Prof. Dr. Mehmet BARCA'dan Editöre Mektup: Bir Alan Dergisinin Doğuşu. *Stratejik Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 3-4.
- Bozdemir, E., & Çivi, F. (2019). Standart Maliyet Yönteminin Görsel Haritalama Tekniğine Göre Bibliyometrik Analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 81, 59-84. doi:10.25095/mufad.510582
- Buzydlowski, J. W. (2015). Co-Occurrence Analysis as a Framework for Data Mining. *Journal of Technology Research*, 1(6), 1-19.
- Coşkun, H. E., & Tabak, A. (2016). 1995-2015 Yılları Arasında Örgütsel Davranış ve İnsan Kaynakları Yönetimi Alanında Dünya Ne Çalıştı, Biz Ne Çalıştık? Sorusunun İzini Sürmek. 4. *Örgütsel Davranış Kongresi* (s. 290-299). Adana: Çukurova Üniversitesi Kütüphane ve Dökümantasyon Daire Başkanlığı.
- Furrer, O., Thomas, H., & Goussevskaia, A. (2008). The Structure and Evolution of the Strategic Management Field: A Content Analysis of 26 Years of Strategic Management Research. *International Journal of Management Reviews*, 10(1), 1-23.
- Hancıoğlu, Y., & Tekin, E. (2017). Ulusal İşletmecilik ile Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongrelerinde Yayımlanan Araştırmaların Bibliyometrik Profili: Stratejik Yönetim Yazını Üzerine Bir İnceleme. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 16. *UIK Özel Sayısı*, 87-100. doi:10.18092/ulikidince.322490
- Hoskisson, R. E., Hitt, M. A., Wan, W. P., & Yiu, D. (1999). Theory and Research in Strategic Management: Swings of a Pendulum. *Journal of Management*, 25(3), 417-456.
- Karataş-Çetin, Ç., & Özer-Ceylan, D. (2015). Stratejik Yönetim Yazınının Entellektüel Yapısında Değişim: 2001-2013 Yılları Arası Bibliyometrik Bir Değerlendirme. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 29(1), 101-120.
- Köseoğlu, M. A., Barca, M., & Akdeve, E. (2013). Gelişmekte Olan Ülkelerde Stratejik Yönetim Literatürünün Örüntüsü Nasıl İlerliyor? Türkiye Üzerine Bir Çalışma. 21. *Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi* (s. 585-590). Kütahya: Nobel Akademik Yayıncılık, Eğitim, Danışmanlık.
- McBurney, M. K., & Novak, P. L. (2002). What Is Bibliometrics and Why Should You Care? *Proceedings. IEEE International Professional Communication Conference* (s. 108-114). IEEE. doi:10.1109/ipcc.2002.1049094
- Nerur, S. P., Rasheed, A. A., & Natarajan, V. (2008). The Intellectual Structure of the Strategic Management Field: An Author Co-Citation Analysis. *Strategic Management Journal*, 29(3), 319-336. doi:10.1002/smj.659
- Özcan, H. M., & Özdemir, B. (2015). Türkiye'deki Stratejik Yönetim Alanı Nereye Gidiyor: 2008-2014 Yılları Arası Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildirileri Üzerine Bir Değerlendirme. 23. *Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi* (s. 179-182). Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.

- Peters, H. P., & Van Raan, A. F. (1991). Structuring Scientific Activities By Co-Author Analysis. *Scientometrics*, 20(1), 235-255.
- Ramos-Rodríguez, A. R., & Ruiz-Navarro, J. (2004). Changes in the Intellectual Structure of Strategic Management Research: A Bibliometric Study of the Strategic Management Journal. *Strategic Management Journal*, 25(10), 981-1004.
- Ronda-Pupo, G. A., & Guerras-Martin, L. A. (2012). Dynamics of the Evolution of the Strategy Concept 1962–2008: A Co-Word Analysis. *Strategic Management Journal*, 33(2), 162-188.
- Toplu-Yaşlıoğlu, D., İnan, A., & Sözüer, A. (2018). Stratejik Yönetim Araştırmalarında Türkiye Kapsamı: 2000-2015 Döneminde Yayınlanan Makalelerin Bibliyometrik İncelemesi. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme İktisadi Enstitüsü Yönetim Dergisi*, 29(84), 79-92.
- Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2018, 02 16). Manual for VOSviewer version 1 .6.7. *VOSviewer Manual*. 10 26, 2019 tarihinde https://www.vosviewer.com/documentation/Manual_VOSviewer_1.6.7.pdf adresinden alındı
- Zhang, J., Yu, Q., Zheng, F., Long, C., Lu, Z., & Duan, Z. (2016). Comparing Keywords Plus of WOS and Author Keywords: A Case Study of Patient Adherence Research. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 67(4), 967-972.